447
G 5

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
447 G 5

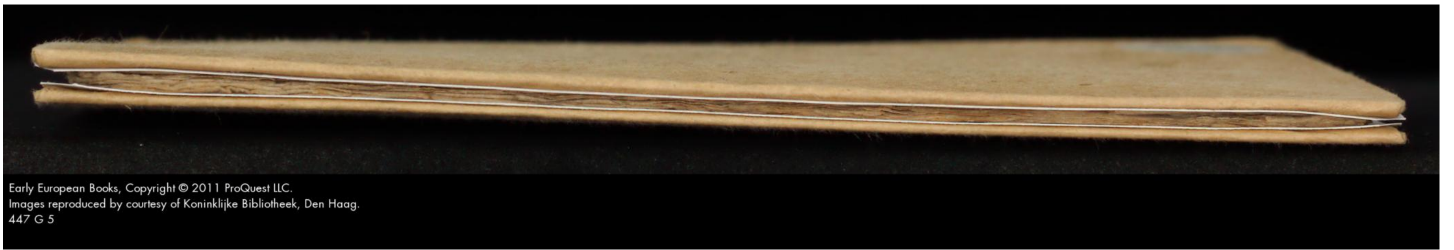

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
447 G 5

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
447 G 5

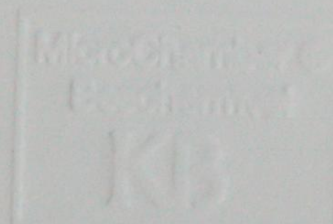

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
447 G 5

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
447 G 5

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
447 G 5

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
447 G 5

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
447 G 5

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
447 G 5

KW 447 G 5

THEOD. RODENBURGS,

HERTOGINNE CELIA, EN GRAVE PROSPERO,

BLY-EYNDE-SPEL.

Gespeelt op d'Amsterdamsche Schouwburgh.

t'AMSTERDAM,
By *Jacob Lescaille*, Boekverkooper op de Middeldam, naest de Vismarckt, in 't jaer 1666.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
447 G 5

KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
447 G 5

't SPELS INHOUT.

HErtoginne Celia *lievende de Grave* Prospero, *die heur weer-liefde lang versocht hadde, werden seer ernst'lijck vervolgt door de Prins* Ariſtip, *Soon van de Koning van Spangien: niet tegenstaende dat sijn Majesteyt huwelijck versocht en besloten hadde van sijn soon de Prins, en de Princes van Vranckrijck. De Prins jalours wesende vande liefde tusschen de Grave* Prospero, *en d'Hertoginne* Celia, *verbied de Graef het Hof, willende dat hy soude vertrecken nae sijn Graefschap: de Graef daer van misnoegende, geraeckt handt-gebaer met de Prins, waer over hy hem uyt het Hof begaf. De Prins bemerckende dat hy* Celia *niet kost winnen, en inbeelding hebbende dat hy heur te eerder soude doen wantrouwen, gaf uyt de Grave gevangen te wesen: niet tegenstaende de Grave in Molenaers-kleeding dagelijcks by heur quam, en om minder afterdocht te veroorsaecken van vermoeding, vermidts de Prins wacht gestelt hadd' om weten wien* Celia *te woorde stont, viel d'Hertoginne de Koning te voet, versoeckende de Grave in vryheyt gestelt mocht werden. Sijn Majesteyt siende de schoonheyt van* Celia, *verliefden op heur, en sont terstont nae de gevangenis om de Grave t'ontslaen, meenende daer door* Celia *te bekomen tot sijn wille, 't welck de Prins verstaende, veynsde dat de Graef gedoot was; welcke tijding komende aen de Koning, vertoornden soo seer, dat hy de Prins banden, en onterfden van sijn Kroon, dies de Prins landewaert doolden. De Koning niet anders wetende of de Graef was overleden, en de Prins gebannen sijnde, versocht de Hertoginne te huwelijck: sy (om geen quaet vermoeden te geven,) onderhiel hem beveynsdelijck in liefde. Mid'lertijd stelden sich de* Grave Prospero *in dienste van* Leridano, *die welcke meester was van een Kooren-watermolen, toebehoorende de Hertoginne* Celia, *onder welcken deckmantel hy daeghlijcks Meel in 't Hof van* Celia *brocht, niemant anders vermoedende, als dat hy een Molenaer was genaemt* Martijn. *'t Gebeurden naderhant dat de Prins te landwaert doolende, gemoeten by de molen de Grave* Prospero *in Molenaers-kleeding, soo dat hy hem onbekent was, alhoewel* Prospero *de Prince kende: en de Prins verstaende dat dese Molenaers knecht, wesende* Prospero, *dagelijcks in 't Hof van* Celia *quam, versocht dat hy in Molenaers-kleeding daer oock mocht komen, om d'Hertoginne* Celia *te spreken, 't welck* Prospero *hem oock te wege brocht: insicht hebbende dat hy hier door sijn voornemen soude kunnen te wege brengen, om de Prins vastelick te doen gelooven dat* Celia *hem in geenderwijse eenige liefde was dragende, 't welck oock soo geschiede. Mid'lertijdt quam de Princesse van Vranckrijck, om te huwen met de Prins* Ariſtip', *de welcke doen mede Molenaers knecht was beneven* Martijn, *wesende de Grave* Prospero: *doch sonder dat de Prins de*

Grave Prospero *kenden. De Koning gemoet de Princesse van Vranckrijck etlijcke mijlen van 't Hof, en sijn Majesteyt wetende dat de Hertoginne* Celia *doe ter tijdt op de Molen was, alsoo* Leridano *heur had gebeden om heur te vereeren met heur bywesen op het huwen van sijn dochter* Laura, *vonde oorsaeck om met de Princesse van Vranckrijck sich op de Molen wat te ververschen, alleenlijck om de Hertoginne* Celia *daer te sien. Eyndelijck* Celia *verkleet heur in Boerinne-molenarinne-kleeding, versellende de Bruyt* Laura, *beneven de Grave* Prospero *in Molenaers kleeding, en oock de Prins in soodanig habijt, beneven alle de andere Bruyloftsluyden: en de Prins siende de Princesse van Vranckrijck, verlieft op heur, verlatende de passie tot* Celia. Celia *ontdeckt heur, desgelijcks oock de Grave* Prospero, *wel tot groote verwondering van den Koning, niet wetende dat de Prins daer was; maer vast geloovende dat* Prospero *doot was: en siende hoe vreemt den Hemel alles hadde geschickt, laet* Celia *met* Prospero *huwen, en celebreert het huwelijck met de Prins en Princesse.*

PERSONAGIEN.

Hertoginne Celia.
Theodora, *haer Staetjuffer.*
Grave Prospero.
Arcelo, } *twee dienaers.*
Gallo, }
Aristippus, *Prince van Spangien.*
Valerio, *de Princens Kamerling.*
Koning *van Spangien.*
Rufino, *Edelman.*
Pagie.
Molimpo, } *Molenaers knechts.*
Millido, }
Leridano, *Meester-molenaer.*
Laura, *Leridanos dochter.*
Princesse *van Vranckrijck.*
Alberto, *heur Hof-meester.*

Het Tooneel is Florença en Arcadia.

EERSTE

EERSTE BEDRYF.

De Hertoginne Celia.

DE neyging mynes herts ſtelt ſulke ſtrickte wetten
Die myn vry-will'ge wil keurs-wiſs'ling kan beletten:
Gegrond-paeld is myn liefd', ontbreeck'lyk is myn trouw',
In ſpyt van Ariſtip ſo werd' ick Proſp'ros vrouw:
De Prins waend dat ick oog op ſyne Princens ſtaten,
En dat ick daerom ſou myn Proſpero verlaten:
De Prins is gants verdoolt. 't Schynt dat ik my verlaeg
Mits ick als Hertogin de Grave liefde draeg,
En werd van Hertogin in tytel maer Gravinne:
Myn hoogheyt ik verneêr, doch daer door ik weer winne
De wenſchen mynes herts, die ik veel meerder acht
Als of ick tot Princes waer door de Prins gebracht.
D'uytwendelicke hoogheit geeft ten deel genoegen,
Maer geen gelyckheyt als een-zielig zielen voegen
Te ſaem in keur'ge grif: want g'lyk de Hemels kracht
Ver overtreft het werck van tydelicke macht;
Soo overheerſcht de geeſts genoeging alle hoogheyt,
Vermidts 't een in ons ziel, en 't ander in het oog leyt:
Hier in de oude ſpreuck rechtgrondelick beſtaet,
Dat ons genoegen boven alle ryckdom gaet.

Grave Proſpero, uyt.

Cel. Ha Proſpero! *Proſp.* Mijn lief, Mevrou, hier dus alleen?
Cel. Neen Lief, met u verſelt, en dat met grote reên,
Als Voogd-heer mijns gedacht. Hebt gy de Prins geſproken?
Pro. Noch niet. *Cel.* Hoe dat? *Pro.* Het heeft my aen de tijdt gebroken.
Doch ga nu na de Prins. *Cel.* Wat is 't dat hy begeert?
Pro. Helaes! Mevrou, 'k en weet. *Cel.* De tijdt ons alles leert.
Pro. 'k Acht 't is ſijn oude ſieckt, en quellings jalouſyen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
447 G 5

Cel. Voor al ſoo moet ghy nu voorſichtelijcke myen
Ghy hem niet meer verſteurt,de Prins is haeſt geraeckt.
Pro. Mevrou, ick ga, vermidts beſtemde uur genaekt.
Cel. Den Hemel u behoed. *Pro.*Met u verlof,mijn waerde.
Cel. Ha Proſpero! *Pro.* Mijn hert! *Cel.* Mijn glory deſer (aerde!
De uur als mijn geſicht uw lieve lonk gebreekt
Het af-ſijn dan mijn hert met vinn'ge vlymen ſteekt.
Vaert wel mijn waerde Graef.
Pro. Vaert wel mijn Hertoginne.
De liefde die ick in dees Eed'le Vrou bevinne,
Maeckt van de Graef en ſlaef, ha hoog-gebooren Vrou!
Het luck is my dat gy de Grave zijt getrou.
De Prince is jalours, en jalouſy kan wercken
Yets vreemts,dus moet ick op de Princens handen merken,
Die 't leven my misgunt, dies wil ick gaen verſelt
Met iemand die belet ſyn trotſig dul-gewelt,
Want Princen vaken hun moedwil heerſchlik betoonen,
En wanen al hun doent'door heerſching te verſchoonen.

Twee Dienaers.

*Pro.*Siet dat gy op my paſt. 1.*Die.*Van u wy niet en wijcken.
2.*Dien.*Want onſe trouheyt,Heer,in alles nu ſal blijcken.
*Pro.*Bevint gy my in noot doet dan als ik verwacht.
1.*Dien.* De plicht van dienſtbaerheyt in noot heur trouheit wracht.

Ariſtippus en Valerio.

Pro. Uw dienaer ſeyden my u Hoogheyt hier te vinnen.
Ariſtip. Ontſtelt, vergramd',en in verſteurenis myns ſinnen.
*Pro.*Met wien mijn Heer? *Aſtrip.* Met u, ghy valſchen onderdaen,
Verradery gy pleegt met Celia, u beſtaen
Gantſch vol beveynſtheyt is. *Pro.* In my verraderye?
Verſierſelen van hem die aen uw Hoogheyts zye
Onwaerdelike plaetſt'. *Val.*Hoe! acht gy my de man?
Pro. Uw ſchuldige gemoed u ſelfs beſchulden kan.

Doch aen u voeten, Heer, ick plichtelyke buyge;
Laet dese plaetse self mijn schult of onschult tuygen.
Noyt ik gedachte had om aen de Hertogin,
Mevrouwe Celia, de minste tocht van min
T'ondecken; want ik niet myn meening kost uyt breken
Soo ik met d'Hertogin noyt heymelick mocht spreken.
Arist. Sy kan ontkennen niet 't geen schriftlick is geschiet,
'k Gelooft, Heer Graef, 'k gelooft, al en bekent ghy niet.
Dus Grave 't sy hoe 't sy, mijn jalousye steygert
In mistrous hoogste top. 'k En wil niet dat gy weygert
Te stellen my gerust, 't vermoeden my bestrijdt,
Of houd gewislick dat gy zijt uw leven quijt.
Pro. Wat wilt gy dat ick na de Hertogin niet tale?
Uw Hoogheit mach gebiên, 'k sal in 't gebodt niet falen.
Arist. Neen Graef, dat 's niet genoeg. *Pro.* Segt my dan u begeert.
Ar. 'k Wil dat gy nu terstont weer na uw Graefschap keert,
Mijns vaders hof verlaet. *Pro.* Hoe Prins wilt gy de wet-
Mijns blijven, hier of niet, na uwen wille setten? (ten
Uw Hoogheit 't niet vermach, 't waer moetwil en gewelt.
Dat mijn Graeflijcke staet tot hooger werd gestelt,
Vermooght gy Prince wel; maer bannen en uytlanden,
Geloof ick, niet bestaet in uwe Hoogheyts handen:
De redenen mijns sijd' verseek'ren 't my gewis,
Vermits uw Hoogheyd noch geen wetlick Koning is,
Ontgeeft u dese trots. *Arist.* Te stout is u vermeten,
'k Wil gy het Hof verlaet, doet 't geen ik heb geheeten,
Verrader, drog, gy fielt: vertrekt, en dat 's voor 't laest.
Pro. Waerd' gy geen Konings Soon, 'k antwoorden u wel haest,
'k Weet wien uw Hoogheyt is, en 't doet mijn tooren breeken,
Om uw onreden niet met redenen te wreeken;
Dan waert gy my gelijck, by d'hemel ik u sweer.
Arist. Wat soud' gy Grave doen? *Pro.* Verdedigen mijn eer.
Ari. Uw' eer beveynsden schalck. Neemt my voor uws gelijcke,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
447 G 5

Soo vindt ghy noch een man die voor geen man sal
wijcken.
Pro. Veel hebben dese naem, en vrouwen zijns' in 't hert.
Ari. 't Schijnt dees vermeet'len dwaes my stoutelijke tert,
Ik acht u mijns gelijk, en niet uw' Prins en Heere.
Pro. Soo stel ik my rechtvaerdig in mijn eers verweere.
Wat segt gy dat ik ben verrader, fielt of droch?
Ari. Het geen ick heb geseyt dat seg ick, Grave, noch.
Pro. Bestemt de plaetse dan, dees handschoen ick u geve.
Ari. Bestemmen fielt? terstont ick u beneme 't leven.
Pro. Ha gy tyran. 1. *Dien.* Tyran! *Ari.* De Prince uwes Rijk!
2. *Dien.* Gy hebt verklaert te sijn de Grave sijns gelijk.
Val. Uw Hoogheyt heeft dit self dus op uw' hals gaen halen
Ar. Ik sweer u Graef, gy sult de moedwil flucx betalen.

De Hertoginne Celia, en Theodora, uyt.

Cel. Ha! Prince wat gevecht? wat let u Hoogheyt, Heer,
Aen d'Hertoginnens deur met u gebloot geweer?
Hoe! schratst gy het gesteen? *Arist.* Ha! Celia de steenen
Die ongevoelig zijn, gevoelen wel het weenen
En klagen deses Prins, wyl uw verherde hert
Afkeerelijck beboert de knaging mijnes smert.
Cel. Verg'lyckingen syn valsch, en meest in dien beminnen.
Ari. Om dat sy geen gelijkheyt in hun liefde vinnen.
Cel. Gelijckt gy my by steen? u selven gy misdoet.
Ari. Ick vind' helaes! versteent uw vrouwelijck gemoed.
Ick offer u mijn hert, myn wesen, en mijn ziele,
En boogsaemlijck ik steets voor uwen Autaer kniele,
En sonder dat ick vind het minste liefds beweeg,
Is uw hert dies niet hardt, en van weerliefde leeg?
Versteent, verkleumt, gerotst, gants woestig en afkeerlijk
En laet een Princens Lent verwelken al te deerlijck.
Ha Celia! als ick dees steenen schratsten hier,
En met dit lemmers stael uyt swingden 's hertens vyer,
d'Eenzieligheydts geweldt gemoeten in hun krachten:
Met reden segg' ick dat de liefde dese machten
In 't reedlik niet en pleegt. Want waer de liefd eens huys
Geen

Geen tweede weervonck geeft hoe ſeer de lievert kruyſt,
En ſchratſt met bedelſtof, met ſmeekings ſoete woorden,
Als of uw herte gants geen vleyings kruyſing hoorden.
Cel. Hoe Prince, na gy ſpreeckt kan 't u geen liefde ſijn?
Ari. Wat dan? *Cel.* Een raſerny. *Ari.* Vermits de wreede pijn
My raſen doet, om dat onvruchtbaer ſijn mijn beden.
Cel. t'Gewelt vermach gants niet, maer veel de lieve reden,
Dwang-lievers ſelden ſpoên. Is die gy liefd ſoo reed
Niet in weer-liefd' als gy, waent gy men daer door weet
't Geheyme heurs beſluyt? door tydts voorbeelt wy vonnen,
Dat Ceſar noyt in 't eerſt het hoogſte heeft gewonnen,
De liefd' vereyſcht vervolg. *Ari.* Als hope werd gevoed.
Cel. Mishopen niemand kan, ten ſy 't ſijn wantrou' doet.
Ari. Die beyd' verſellen my, mits ik weet gy geneegen
En keurelicke zijt. *Cel.* Gy ſpreeckt u ſelven tegen.
Ari. 'k Weet Celia, gy my gelijck een Prince acht.
Maer lacy! alderminſt geplaetſt in uw gedacht,
't Is eene die gy weet. *Cel.* Een Prins, gelijk mijn Heere?
Ari. Geen Prins; maer d'Hertogin doet hem veel groter eere.
Cel. Wien is 't? *Ari.* Graef Proſpero. *Cel.* de Graef? dat niet gelooft.
Ari. 't Is niemant als de Graef die my mijn heyl ontrooft.
Cel. Uw Hoogheyt my miſdoet van hem jalours te weſen.
Ari. Ha! dat de ſterren mijns geluck ſoo hooge reſen.
Cel. Hoe! ſoud ick lieven deſen loomert, laf, en dwaes?
Ari. Het geen men hert'lijckſt' liefd veracht men wel, helaes!
Cel. Verachten 't geen men liefd, waer tegen ons natuere.
Ari. Me-vrouwe, 't ſy hoe 't ſy, de ſterre mijns luks ure
Schijnt gunſtlick nu verſchijnt; want ſijnder hertens leet
De Graef vertrocken is. *Cel.* Waer heene? *Ari.* Laes, 'k en weet.
Cel. Oy me! *Ari.* Hy is van hier, en heeft een reys op handen.
Cel. Is 't verre Prins? *Ari.* 't Moet ſijn, want gaet uyt onſe landen,

Doch houdt het voor geheym. *Cel.* Soo keert hy niet weerom?
Ari. Me-vrouwe vraegt niet meer, acht my in 't antwoort stom,
Maer laet het lieve licht 't geen hy lang heeft genoten,
't Welck dees verschoven Prins soo deerlijck heeft verdroten,
Nu g'nieten dien u liefd. *Cel.* En nu ghy seker zijt,
Want lief ick hem, nu sal het af-sijn, en de tijt,
Vw jalousy geheel en d'afterdocht verkrachten.
Ari. Soo gy de Graef niet siet in't voorbeeldt uws gedachten.
Cel. Noch heerscht uw jalousy. *Ari.* Bedroefdelijk, en wreet,
Doch door 't af-sijn de vrouwe vaek heur liefd vergeet.
Ha valschen Graef! *Cel.* Waer heen? *Ari.* Me-vrou ick moet vertrecken,
Mijn lang vertoeven hier moght mijn t'oneere strecken.
Cel. Onteert mijn by-sijn u? *Ari.* Valerio, mijn Paert.
Val. 't Is reed'. *Cel.* Gaet Prince, gaet; want ick acht u niet waerd
Met my verselt te sijn. De Graef is my ontogen.
The. Wat vreest Me-vrouw? *Cel.* De dood siet Celia voor oogen.
Ghy weet niet 't geen ik weet, want heden sal 't geschiên
Dat ghy Lucretiaes treurs-eynd in my sult sien.
The. Wat is 't Me-vrouw? *Cel.* Helaes, helaes! ick ben verloren;
Want heden is de val mijns hooghste ramp geboren
Genietight is de hoop mijns aengenaemste luck,
Waerom is 't dat ick 't hert niet uyt dees boesem ruck?
The. Inbeeldingen, Me-vrouw', u wel bedriegen mogen.
Cel. Ach neen! ick sie dat all' mijn g'lucken my ontvlogen.
The. Waerom? *Cel.* Ik sagh de Prins, en Grave hantgebaer,
En daed'lick als ick sach mijn Grave in gevaer,
Mijn hert vloogh na sijn siel om hun gevecht te slissen;
Maer, lacy! als ick quam most ick mijn waerde missen,
Vermits hy was gevlucht, en vond' de Prins alleen,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
447 G 5

's d'oorsaeck, Theodoor, mijns klagen en geween.
Het swaerst voorbeelt u eerst, de Graef sal sich wel hoeden.
Dewijl ick 't hert versmoor door tranens bracke vloeden.

De Grave Prospero, uyt.

Ha Celia! *Cel.* Mijn hert. Hoe komt ghy dus verbaest?
Vermidts mijn hert en geest onmatelijcke raest.
Meer moedigheyt en kunt ghy, Lief, my niet bewijsen
s dat ghy hier nu komt, het schijnt mijn hayren rijsen
oor schricking, want de Prins terstont eerst van my gaet.
Hy weet sijn jalousy. *Cel.* Ick weet dat hy u haet.
at was de oorsaeck, Lief, van 't geen u is ervaren?
Vermits de Princens woorden onverdraeg'lijk waren.
En kost de liefd' tot my u tooren temmen niet?
t Geen liefde my geboodt, de eere my ontriet.
Nu is de Prins geheft, wat sal 't nu sijn in 't ende?
t Is my genoegh de Prins mijn moedigheyde kende.
n moedeloos my laet door 't derven uw's gesicht.
Een Prins die haest versteurt besadight weêrom licht.
Helaes! in wat gevaer gaet ghy u schielijck stellen?
Laet dit toeval, mijn Lief, uw lieve hert niet quellen.
Niet quellen! als ick denck hy na uw leven tracht?
Hy die een ander dreyght, weêrdreyging oock verwacht.
Ha Prospero, mijn hert, wat sal men nu beginnen!
De tijdt sal selven wel een goede uytkomst' vinnen.
Vertrout niet op de tijdt, de tijdt ons vaeck bedriegt.
De Princen werden wel door tijdt in slaep gewieght.
Onseker is die hoop, daer op wilt niet vertrouwen.
Voor 't eerst soo moet ik my uyt sijn gesichte houwen.
Soo duyckt mijn goude Son, en my in 't duyster laet.
De geest allengs sich voeght na 't wesen onses staet.
Door nood die alles buygt, 't bedencken doet my schricken.

Pro.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
447 G 5

Pro. 'k Verhoop den Hemel ſal het nutbaerſt' ons toe ſchicken.
Cel. Men roept den Hemel aen als 't misbruyck is beſtaen.
Pro. Ick bidd' verflaeuwt my niet, ten kan niet ſijn ontdaen.
Cel. 't Is beſt ghy u verſiet om 't geen ghy hebt bedreven.
Pro. De Prins ſal ongetwijtfelt trachten na mijn leven.
Cel. Uw leven! 't leven waer u Celia op voed?
Pro. Ghy weet mijn Hertogin, wat jalouſye doet.
Cel. Ha Proſpero! wat raed? eylaes geen raed ick vinne.
Pro. Ick moet de Princens tooren door gedult verwinnen.
Cel. In 't Hof te blijven ons in geender wijſe dient.
Pro. 't Is beſt ick my onthouw' ten huyſe van een Vrient.
Cel. En ſonder u te ſien? ha Proſpero! ick ſterve.
Pro. Ick dervend' uw geſicht duyſt duyſent dooden erve.
Cel. Niet verre van my gaet, op dat ick van u hoor.
Pro. Vaert wel, mijn Lief, mijn hert, ick draeg daer ſorg voor.
Cel. En gy ſult blijven ſteets de afgod mijnes ziele.
Pro. En mijn voorbeelding ſal voor u geſtadigh knielen.
Cel. Dewijl ick met geween verſlijten ſal mijn tijdt.
Pro. De laetſte kus, mijn Schoon', ick bid u moedigh ſijt.
Cel. Ontfangt dees ring, mijn Lief, als weduw'.
Pro. Van mijn Vrouwe.
Cel. En Celia die ſal u eeuwigh blijven trouwe.
Pro. Met dees omhelſing geeft u Proſpero ſich al.
Cel. En mijn omhelſing daer getuyg van weſen ſal.
Pro. Mijn Engel-lief vaert wel. *Cel.* Ick bid voor u wel varen. *Proſp. binn.*
The. En ick ootmoedig dat den Hemel hem beware.
Cel. Ha Theodora! 't ſchijnt mijn herte my ontſinckt.
The. Vermits u lieve Sonne, Proſpero, niet blinckt.
Cel. Hoe naer is my den dagh, den Hemel ſchijnt my duyſter.
The. Nae 't donckere getraen volgt wel Pheeblijcke luyſter.
Cel. Ha! oogen ſluyt vry toe de litten uws geſicht,
Verdwenen is de glans uws ſuyverlijckſte licht.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
447 G 5

TWEEDE BEDRYF.

Prins Aristippus, Valerio, Arcelo en Galo twee Soldaten, uyt.

ICk volg' in alles raed.
De Graef hem niet ontsiet,
'aer over raedsaem is, u Hoogheyt flucx gebiet
erkundight werdt in 't Hof, op straffe aen het leven,
oo iemant aen de Graef huysvesting mochte geven.
En dat men duyd'lijck weet wat Celia bedrijft,
et noodigh is om weten of hy aen heur schrijft:
Ien steets verspieders houd in 't Hof aen alle oorden,
n dus men weten sal wien Celia staet te woorde:
rcelo, en ick acht, dat Galo, dese twee,
aer seer bequaem toe sijn. *Arc.* Wy, Prince, sijn gereed.
Om in uw Hoogheyts dienst ons trouwelijk te quijten.
't Is wel bedocht, dies sult ghy naerstelijck bevlijten
m weten of sy brieven van de Graef ontfangt.
Vermidts sijn Hoogheyt daer seer ernstigh na verlangt.
Om hun geheyme doent behendigh te ontdecken.
En 't sal u beyde tot uws staets vermeerd'ring strecken,
Wil danckbaer aen u sijn soo ghy my trouwe sijt.
En twijffelt niet mijn Heer. *Ari.* Wel nu verliest geen tijdt.
Terstont u derwaerts spoeyt, houdt wachte dagh en nachte.
En offer iemandt van de Grave brieven brachte,
iet dat ghy die bekomt, en brengtse my terstont;
n of ghy by geval Graef Prospero daer vondt,
ermoort hem, 't is mijn wil, ik sal u doent verschoonen.
Gal. In alles sullen wy ons trouwe plicht betoonen.
Daer op ik my verlaet. *Arc.Gal.* Met u verlof wy gaen.
Sijn Hoogheyt laet de sorge op uw' beyden staen.
Valerio wat dunckt u, sal 't stuck nu wel wercken?
Al wat de Grave doet dat salmen nu bemercken,
n oorsaeck vinden om van hem te hebben wraeck.
Valerio dat is 't, waer graegh'lijck ick na haeck.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
447 G 5

Val. Sacht Heer de Koning komt! ik gis, ik ducht, ik vre
Sijn Majesteyt van alles onderrecht moet wesen.
Ari. Valerio vertreckt, ick treed hem te gemoet. *Val.*

De Koning, en Rufino, uyt.

Kon. Wat oproer stelt gy aen? Prins weet gy wat gy do
Vermetel, onbedocht, in alle uwe saecken?
Ari. Het waer my leet soud 't stuck uw Majesteyt geraek
Kon. Ghy Prospero vervolght, en ghy staet na sijn doo
Wat redenen hebt ghy? *Ari.* De redenen sijn groot.
Kon. Om dat hy lieft een Vrouw, wilt gy hem dat belet
Door wulpse min, en stichten woed'ge dulle wetten
Van hier, en flucx van hier. *Ari.* Siet wat ghy my gebi
De wantrouw' my verkracht, ick ga, en moogh'lijck
Ghy nimmer weêr uw' Soon. *Ruf.* Sacht Prince! w
bedaren,
En kinder-plicht met Vaders liefde evenaren. *Ari.*
Kon. Ha! reuckeloose jeught! hoe swiert u sot gesint?
Hoe schichtig, trots, en geyl, hoe koppig, dwaes, en bli
Is alle uw' bestaen? hoe seer dat ick arbeyden
Om u door leer'ge-tucht op redens spoor te leyden
Af-keerlick gy oyt waert, en acht mijn smeecking ni
Doch Prins, helaes! gy soeckt uw' eygen ramps verdri
Pag. Mijn Heer, hier is Me-vrou, versoekt met u te sprek
Kon. Wien is 't? *Pag.* Wien is Me-Vrou? geeft my doch ee
teken.
Cel. De Grave Prosp'roos Vrouw'. *Pag.* Mijn Heer, u M
jesteyt
Die ken heur, z'is de Vrouw' van Prospero sy seydt.
Kon. De Gravens Vrou? alleen? *Pag.* Sy brengt, Heer, n
mant mede.
Ruf. Getrouwe liefd' sy toont. *Kon.* Daer over dwing
reden
Ick heur gehoor verleen, dies laet heur komen in.
Ruf. Heer, my verlangt te sien de trouwe Hertogin.
Cel. Grootmogende Monarch, en soo gestreng' als goed
Verschoont dees onderdane, dat in heur dus moedig

E

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
447 G 5

Een Vrouwen herte heerſcht, ſy u verhoor verſocht,
Vermits de liefd', en nood', dees ſtoutheyt in heur wrocht,
Doch niet ſoo ſtout als booghſaem in ootmoedigheden
Aen uwe Majeſteyt. Dees tranen, wiens gebeden
(Doch ſpraeck'loos) beelden uyt de quelle die ick ly,
En bigg'len deerl'ijck uyt, ja klagen, Heer, voor my.
'k Ben Dochter van den Hertogh Leonard geſproten,
Wiens ſtoute manhaft nimmer moet en heeft gebroken,
Om ſtellen in gevaer ſijn leven, goed, en bloedt,
In dienſt uw's Majeſteyt, gelijck de trouheyt doet.
Sijn Lancy, Helm, en Swaert, die jeughdens krachten ſwaeyden,
De kreup'le ouderdom door lafheyt nederleyden,
En nu uyt ſijne Cel, en beden nimmer ſcheyt,
Geknielt den Hemel ſmeeckt om luk uw's Majeſteyt:
En ſtut ſijn grijſe tijdt, en 't hooge tal ſijn's jaren,
Met ſmakelijcke hoop hy noch mocht ſien vergaren
Sijn Dochter inde Echt, voor dat ſijn graf-tijdt naeckt,
Waer oyt een goede Vaders liefde ſteets na haeckt.
't Is ſoo, genaed'ge Prins, dat keur my niet verhaeſten,
Doch neyging tot de Echt heeft Celia ten laetſten
Weer-liefde ſtellen doen op eene my gelijck:
't Is, Heer, Graef Proſpero wien ick ten Huwelijck
Mijn trouwe heb belooft. De Prince wil het ſteuren,
En trachten dat ons Echte niet en ſou gebeuren,
Moedwillig met gewelt. Ick eyſch uw hulpe, Heer,
Ghy die de Scepter ſwaeyt, Voor-vechter vande eer,
Gerechtigheyts-beſchermer, Trooſt-heer der bedruckten,
Is 't reden dat de Prins Graef Proſpero ontruckten
Sijn eygen echte Bruyt? en my ontdwingt mijn Lief?
Ootmoedelijck ick bid, uw Majeſteyt belief,
Nae uwen wijſen raed, dat tranen u bewegen,
Die dees benaude borſt, gelijck een vloede-regen,
U knieligh off'ren op, hebt deernis met een Vrouw.
n. Onprinſlijck waer 't ſoo ick geen mely hebben ſou.

De Prince is mijn waerd', doch hooger ick noch achte
Gerechtigheyts ontsich: helacy! noyt ick dachte
De eygen-sinnigheyt verleyden soud mijn Soon.
By dese hant ick sweer, by 't luck mijns Rijck en Kroon,
Dat ick u, en uw Graef, in alles sal beschermen.
Staeckt u bedroeft geween, stilt u benautheyts kermen,
Bedaert ú, sijt gerust, en u te vreden stelt,
Het deert my dat ick sie uyt d'oogens vlieten-weld
Uw bracke tranens-tocht langs dese marm're schoon-heyt,
Waer in het schoonste schoon uytmuntende ten toon leyt.
Ick neem u beyden onder b'hoeding mijner vleug'len,
Mijn Opperheersching sal de Princens moetwil teug'len,
'k Beloof 't u, staeck 't geween, ghy sult het daed'lijk sien.
Cel. Ick twijffel niet, mijn Heer, uw wille moet geschiên.
Veel duysent eeuwen leeft, en wilt uw Rijck vermeeren. *Celia binn.*
Kon. Ons ampt betaemt 't gewelts in-dring te weder-keren.
Is sy niet schoonheyts beeld?
Ruf. 't Is boven het gemeen.
Kon. Dat vraeg ick niet, maer of ghy schoonder saegt?
Ruf. Heer, neen.
Kon. Soo tintlend oogen die in 't helder git-bruyn branden,
Een wijnbraeuw' net besneên, 's oogs litten lieve randen,
Kortharig, suyver, schoon: als sy die heem'len luyckt,
't Schijnt Tytons held're glansch dan onder d'aerde duyckt.
Rufino wat een hayr, sijn 't hayren? was 't geen goude
Geveseling die Godens handen t'samen houden?
Op dat 's voorhoofdens-pruyck verweend'lijck sy verciert.
Ha! voorhooft, op wiens top de Liefd haer baken viert!
Rufino wat een mont! Rufino welcke lippen!
Ha lippen! die met recht men noemen mach de klippen
Van een betovert hert! om datmen daer nae haeckt,
En

En laes! ſchipbreking lijd, mits 't luck die niet geraeckt.
Ruf. 't Geſicht, ſoo 't ſchijnt, heeft gantſch u Majeſteyt verwonnen.
Kon. Vermidts mijn oogen noyt dierg'lijcke ſchoonheyt vonnen.
Ruf. Soo ſchielijcken verlieft? *Kon.* Rufino, 't is gewis,
Dat dit verkleumde hert tot heur ontſteecken is
Door vinn'ge liefdens vyer: dies ick mijn Soon verſchoone,
Mijn paſſy is ſoo groot dat ick mijn Rijck en Kroone
Vrywilligh Celia geef, als ick heur ſchoon geniet.
Merckt hoe almachtigh dat de liefde ons gebiet:
Hoe-wel ick wel bedenck dees ſtramme after-jaren,
Verfoeyen geyle min, doch noyt mijn ſinnen waren
Betovert g'lijck die ſijn. Rufino, 't is nu tijdt
Dat ghy door u beleyt my hier in dienſtigh ſijt,
En heymelicke handelt, toonende uw trouwe.
Ruf. Nootſaeck'lijck moetmen dan de Graef van hier oock houwen.
Kon. En noopende de Graef, en Prince, ſtil ick wel,
Vermids ſy my ontſien. Ruſino, op u ſtel
Ick vaſtelijck mijn hoop, daer over wilt beginnen,
En laet ons beyden gaen te ſaem heur Vader vinnen.
Ruf. 't Moet onder deckſel ſijn 't geen ſy u heeft geklaeght.
Kon. Daer ſie ick dan die ſchoon, ach! hoe mijn herte jaeght
Nae Celiaes geſicht! Rufijn ick werd gedwongen.
Ruf. 't Schijnt liefd' vermach ſoo veel in ouden, als in jongen. *binnen.*

De Grave Proſpero, in Boermans kleeding, uyt.

Hoe ſchielijck is u rad
Fortuyn! het geen ick had'
Is vaerdig my ontvlogen,
Ghy b'loofde hoop veel meer,
Maer 't luckighſt' neemt ghy weer,
't Is alles my ontogen.
Laes! 't mijne hertens leet

In boerig-huysmans kleet
Doet ghy een Grave wand'len,
Ghy kribbe seght my doch,
Wat is uw meening noch?
Hoe wilt ghy met my hand'len?
In eenigheyd alleen
Laet ghy uw slave treên
In dees vergeten Bemden,
Ach! buldert doch eens uyt,
Laet weten my 't beduyt,
't Geen d'Hemel my toe-stemden.
Of wilt ghy dat ick staegh
In hoop en vreese draegh
De liefde mijns gedachten?
De Sonne schijnt my naer,
Den dagh en blinckt niet klaer,
't Sijn niet als duyst're nachten.
Nochtans en wensch ick niet
Mijn dood, op dat hy siet,
Die, dien ons liefd' benijden,
Dat ick, gelijck een Man,
Veel rampen dragen kan,
En meerder onluck lijden.
Helacy! als ick sie
Dat ick het Hof af vlie
Waer mijne son moet schijnen,
Verlies ick moed, en kracht,
Ia 't bittere gedacht
Doet Prospero verdwijnen.
Doch hier versekert ben
De Grave niemand ken
Door 't weselick verkleenen,
Barst uyt mijn droef gesicht,
Op dat uw hert verlicht
Door tranen uwes weenen.
Hier onder dese schaeuw
Ick moedeloos, en flaeuw

Mijn matte leên wil ruſten,
Het lichaem, en mijn hert
Ge-evenaert in ſmert,
Na ſoete ſlape luſten.

Laura, de molenaers dochter, loopende after Molimpo, hem werpende met meel, uyt.

Lau. Wel loopt ghy van my voor?
Mol. Van ſulcken mool'narinneken?
Van u niet, maer van 't meel, nu Laura lieve minneken,
Doet alles wat ghy wilt, voor al het meel een kus.
Lau. Een kus? *Mol.* Maer eene kus.
Lau. Molimpo, wech, tus, tus,
Het ſchijnt ghy 't niet en meent.
Mol. Hoe Laura! dat waer wonder.
Lau. Ghy kuſten fluſkens niet. *Mol.* Wanneer?
Lau. Als ick was ſonder
Verweering in de hand. *Mol.* Mits ghy daer tegen waert.
Lau. Fy lompert, fy Molimp, ghy ſijt geen kuſſe waerd',
Hoe! weet gy niet dat wy beveynſd'lick ſtedigh ſtrijven.
Mol. Soo ſult ghy, Laura, nu oock ongekuſt niet blijven.
Lau. Molimpo, ſacht, daer is te veel dacx nu op 't huys,
Wien ſie ick daer? *Mol.* Een boer.
Lau. Nu, nu, maeckt geen gedruys.
Molimpo wie mach 't ſijn? *Mol.* Een kinckel.
Lau. Siet hem dromen,
Laet ons den quidam t'ſaem een weynigh nader komen.
Mol. Hou vriend, hier dus alleen?
Lau. Wat denckt ghy als ghy ſlaept?
Siet hoe hy wringelt; ſiet hoe dat de grovert gaept.
Mol. Wrijft nu de oogen op.
Lau. Vrient, wilt u niet verſteuren.
Pro. Wat grooter eere kan een armen boer gebeuren
Als dat ſoo lieven hant ſijn droomen heeft ontwaeckt?
Lau. Wrijft d'oogen ſchoon eer dat ghy weêr in ſlaep geraeckt.
Pro. Neen Moolnarin, u oogen my wel wacker houwen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
447 G 5

Lau. Mijn oogen?
Pro. Ia, alleen om 't lieve licht t'aenſchouwen.
Mol. Lief Laura, ick moet gaen, de moolen na mijn wacht.
Lau. Wien ſorge draegt die heeft het noodigſt' in gedacht.
Mol. Vriendinneken, vaert wel.
Lau. Molimpo mach wel varen.
Seght aen mijn Vader niet dat wy in d'Elmen waren.
Molimpo binnen.
Pro. 'k Acht, Laura, dat de Molenaer u Vader is.
Lau. Dat hebt ghy wel geraên. *Pro.* Soo dat ick niet en mis.
Lau. Ick ben ſijn dochter, en ick diene om geen loone.
Pro. Soo lieve Maeghdeken, ſoo aerdigh, fris, en ſchoone,
Verdient veel meerder luck, doch yder na ſijn ſtaet.
Lau. Dies ick my met de mijn ſeer wel genoegen laet.
Pro. En ick genoeghden my alleen uw' gunſt te winnen.
Lau. Hoe! ſoudt gy ſulcken boeren meysken wel beminnen?
Pro. Soo lieven dier als ghy? die al ſteelt wien heur ſien.
Lau. Hoe! menſchen ſteelen? dat kan immer niet geſchiên.
Pro. Ick meen de herten, Lief, die ſteelt ghy al gewiſſe.
Lau. Ghy ſchijnt een Hoveling.
Pro. Neen, daer in raet ghy miſſe.
Ten naeſten aen mijn kleeding' ſien kunt wien ick ben.
Lau. Neen, aen de kleeding' qualijck men de menſchen ken.
Pro. Uw' Vader is hy oudt? *Lau.* Helaes! hy telt veel jaren.
Pro. Waer is hy nu? *Lau.* Hy is met meel naer 't Hof gevaren,
Na d'Hertogh Leonaed', en Celia Hertogin,
Wiens Molen dat het is, doch hy heeft groot gewin,
Mijn Vader is getrouw', heeft ſteets veel graen te malen,
Is nu gegaen om noch een Mool'naers knecht te halen,
Midts dat het werck is drock, en 't valt ons overſwaer.
Pro. Ick wenſche, Laura, dat ick in ſijn dienſte waer.
Lau. In ſijnen dienſt?
Pro. Waerom! men kan niet meer als wercken.
Lau. Ghy noemt my by mijn naem.
Pro. Die heb ick door opmercken
Van uw Molimp' geleert, *Lau.* Seght my doch wat is dijn
Naem,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
447 G 5

Naem, ſoo ik 't weten mach? *Pro.* Mijn name is Martijn.
Lau. Martijn! en van geboort? *Pro.* Dicht by. *Lau.* Van waer? *Pro.* Niet vere,
Een Dorp ſeer wel bekent. *Lau.* En genaemt? *Pro.* Belvedere.
Laur. Martijn van Belvedeer, die naem my wel behaegt.
Pro. Ach! Laura, 't ſchijnt gy ſijt ſoo lieven ſoeten Maegt,
De eerbaerheyt die ſiet men in uw heuſlijck weſen:
Wat ſoud' gy ſeggen dat uyt deſe moeting reſen
Twee Lievers, midts myn herte leyd alreed' geboeyt.
Lau. 't Is quackelooſe liefde die ſoo haeſtig groeyt.
Pro. Beginning moet'er ſijn. *Lau.* Martijn gy ſijt wel toertig.
Pro. Seer vrolijck is mijn aert. *Lau.* En daer beneven boertig.
Pro. Niet boertig, Laura, g'looft gy daer in ſijt verſint.
Ick bid u dat gy hier voor my een dienſte vint,
De tijdt u leeren ſal de rondsheyt mijns gemoede.
Lau. Martijn, ik bid u neemt mijn ſeggen doch in 't goede,
Maer wilt gy dienen hier? *Pro.* Seer garen. *Lau.* Wel ick weet
Een plaets' waer dat gy u ſult vinden wel beſteet.
Pro. Ick bid u, Laura, laet ons daer van ſpreken nader,
Is 't by de Molenaer? *Lau.* De Molenaer mijn Vader.
Pro. Uw Vader, Laura, wil ick wel ten dienſte ſtaen.
Lau. Verwacht my in de Elm, 'k ſal na de Molen gaen,
En vaerdig komen weer, om breeder voort te ſpreken.
Pro. Een kus voor u vertrek, of Martijns hert moet breken.
Lau. Helacy! om een kus, veel eer u duyſent geef.
Pro. 't Schijnt, Laura, dat ick op die kus alleenlijck leef.
Lau. Iae watten ſoeten man. Nu ga ik na de Molen. *Lau. bin.*
Pro. Ick in den Elm u wacht. Wat iſſer al verholen!
Een heymelijck geval! dit is de middel recht
Om Celia te ſien, g'lijck of ick waer de knecht
Heurs Vaders, of als een des Molenaers geſellen,
Soo ſal ick my in 't minſt' in geen gevare ſtellen.
Met Laura moet ick veynſen dat ick heur bemin,
Op dat ick ſoo door heur beleyt een Meeſter vin.
Ha liefde! hoe doet gy de trotſte herten buygen?

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
447 G 5

Gelijck dit Boere-kleet waerachtig kan getuygen.
En nu in Moolnaers dienst vry-willigh my begeef,
Om Celia te sien, door wiens gesicht ick leef. *Pro.bin.*

DERDE BEDRYF.

Molimpo moolenaers knecht, Millido zijn bekende vriend, uyt.

Mol. DE eenigheyt ick soeck in dees bebloemde velden,
'tSchijnt dat den Hemel my dit ongeluk toe stel-
Singt uyt bedroefde stem het geen u hert gevoelt: (den.
U mist het lieve wit, daer gy na hebt gedoelt.

Een Laura alleen,
Lief ick, bemin ick, en klaegh' ick, en vraeg' ick,
VVaerom seyt sy neen?
Liefde is soo machtig, trotsich van vermogen,
Al-verwinner, krachtig, steelt hy 't hert door d'oogen.
En laet my verschoven
In een benauwt geween,
Lief ick, bemin ick, en klaeg' ick, en vraeg' ick,
Waerom seyt sy neen?

Een Nimphe alleen,
Lief ick, bemin ick, en klaeg' ick, en vraeg' ick,
VVaerom seyt sy neen?
Hebt gy hier in vreugde, dat gy 't hert doet blaken?
Soo en wil mijn jeugde, na geen weerliefd' haken,
VVant na uw vermaken
Dwingt my liefdens reên,
Lief ick, bemin ick, en klaeg' ick, en vraeg' ick,
VVaerom seyt sy neen?

Een peerle alleen
Lief ick, bemin ick, en klaeg' ick, en vraeg' ick,
Waerom seyt sy neen?
Kunnen uyt uw lippen, so verweent van kleuren
Niet een woortjen slippen, sal 't dan niet gebeuren?
Mits gy keur der keuren

Hebt meer als in 't gemeen,
Lief ick, bemin ick, en klaeg' ick, en vraeg' ick,
Waerom seyt sy neen?
Moorsterſſe der reên,
Lief ick, bemin ick, en klaeg' ick, en vraeg' ick,
Waerom seyt sy neen?
Kan in uwe schoonheyt, soo veel wreedheyt rusten,
Dat in uwe troon leyt, geen verkrijgh mijns lusten?
Ach! of ick u kusten,
't Stilden mijn naer gesteen,
Lief ick, bemin ick, en klaeg' ick, en vraeg' ick,
Waerom seyt sy neen?

Gemeenlick seyt men dat het nieuws bekoort de oogen,
Aen Laura sie ick dat men sulcx wel seggen moogen;
Want sedert dat Martijn op onse molen quam,
Soo schijnt het dat sy hem voor my te keure nam.
Vrind Millido gy hier? geluck in d'Echte state.
Millid. Ick danck u. *Mol.* En de Bruyt? *Mil.* Vermaecklick boven mate.
Molim. Nu zijt gy in de echt. *Mil.* Daer wensch ick u ook in.
Molim. Vrient, Millido, ick set het huwen uyt mijn sin.
Millido Hoe! dat waer Laura leet. *Mo.* Waerom! sou sy 't beklagen?
Millid. Mits sy u lieft. *Mo.* Ach! neen. *Millid.* Hoe dat? *Mo.* S'heeft in my geen behagen.
Millid. De ommegang verveelt, wat 's dat heur liefd' belet?
Mo. Sy heeft nu op een ander al heur liefd' geset.
Millid. Op wien doch? *Mo.* Op Martijn, die laetst is aengenomen.
Millid. In Leridanos dienst? van waer is hy gekomen?
Mo. Van Belvedeer, en 't schijnt hy meerder in hem heeft
Als in 't gemeen, hy is seer aerdig, en beleeft,
Wel-sprekend', vol vernuft, de molenaers gesellen
En kunnen geene oef'ning hem te voren stellen
Waer in hy niet uytmunt, spreeckt veelderleye tael,
Hy weet soo veel, mijn vrient, dat ick 'er in verdwael,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
447 G 5

Soo dat ick Laura noch ten deele moet verſchoonen
Dat ſy hem heeft beſint en liefde wil betoonen;
Doch hoe het my verdriet, gy Millido verſtaet.
Mill.'K heb deernis uw's onluck. *Mo.* Vermits ſy my verlaet,
Die heur in 't diepſt' mijns hert ſoo langen tijdt beſinde.
Millid. Ick weet Molimp' ſy u genegentlick beminde.

Leridano, meeſter-molenaer, een oudt man: Grave Proſpero, molenaers knecht, en genaemt Martijn, uyt.

Mo. Hier Leridano komt. *Lerid.* Sijt wel gemoet gy knapen,
Waer heen? *Mill.* Nae 't veldt. *Lerid.* Alleen om Meyſe
lucht te rapen,
Sien hoe de ſwang're aerd' heur lieve vruchten teelt,
En hoe het tierelierend' pluym-gedierte queelt,
De luchtens lief geſmeeck, de ſoete windens vlayen.
Mo. 't Is nu de rechte tijdt om d'herten te vermayen.
Millid. Is dit de nieuwe knaep daer gy terſtont van ſprackt?
Mo. Dit is Martijn. *Ler.* De tijdt doet dat een yder haeckt
Na d'heugelijcke groent. *Pro.* De lentens lieve jeugde,
Waer in dat yder menſche danckbaerlick verheugde,
Be-oogen 't hoe natuer heur heyl'ge kracht betoont,
En hoe de ſoete lent heur pruycke cierlick kroont,
Met heur verweent gebloemt, in k'leurkens gants beſon-
Dat wy met reden dat wel achten mogen wonder, (der,
Ten waer de Al-beſchicker in natuere geeft
Een goddelijcke kracht, die dit vermogen heeft,
Soo dat wy 't in natuer geen wonder kunnen achten,
Want veel meer ſy vermag door d'ingeſtorte krachten
Der milden Hemels die door ſijne gunſt het doet,
En geeft het voedſter-ſog, waer op nature voed.
Is 't meeſter wel geſeyt? *Lerid.* Martijn die kan 't wel
ſeggen.
Mo. Noch moet'er in Martijn veel meer verburgen leggen.

Laura, uyt.

Dus Vader quam de knecht van d'Hertog Leonaed,
En ſeyden my dat gy doch heden niet en laet

Te ſenden 't laetſte meel. *Lerid.* Molimpo gaet het halen:
Mol. bin.
En morgen moet men dan het ander kooren malen,
Met al de nieuwe tarw'. Gaet Millido met my,
Ick moet u ſeggen iets. Martijn. *Pro.* Mijn Meeſter. *Ler.* Gy
Sult brengen 't meel ten Hoof. *Pro.* Aen wien? *Ler.* Aen d' Hertoginne.
Pro. Me-Vrouwe Celia? ick, meeſter, flucx beginne,
Mil. Ler. bin.
En laed de ſacken al. *Laur.* Sacht, ſacht, Martijn, hoe dus?
Pro. uw Vader 't my gebied. *Laur.* En ſonder eene kus
Van deſe lieve mond voor u vertreck te ſteelen?
Pro. Sacht Laura, niet ſoo na, gy ſult u kleên bemeelen.
Laura. En ſal ick achten meer de kleeding als mijn vreugd?
Pro. 't Is wel geſeyt mijn Lief. *Lau.* Ach! hoe ſoet is de jeugd.
Pro. Dat Celia dit ſach, wat ſou mijn Engel dencken!
Laur. 't Schijnt ick in u geſicht mijn Paradijs ſie blencken.
Pro. Mits ick uyt u gelonck myn Hemel heb geruckt.
Laur. Martijn, gy hebt terſtont mijn lippen ſoo gedruckt,
Vermits gy toonden al u lieffelicke krachten,
Ick bid u kuſt noch eens, om 't eerſte te verſachten.
Martijn daer was bedrog. *Pro.* Hoe! deed' ick u dan ſeer?
Lau. Neen. *Pro.* Waer was dan 't bedrog? *Lau.* Ick kuſten u niet weer,
En hebt gy 't niet gevoelt, mijn hert, mijn ziel, mijn leven?
Ik wil u in de plaets van die een duyſent geven.
Pro. Met dees verweende mont? Korael-robynig roodt.
Lau. Soo dit het ſterven is, ſoo haeck ick na de doodt.
Martijn gy moord mijn hert. *Proſp.* En Laura gy het mijne.
Lau. Hoe ſoet is lieve liefd'! *Pro.* En watte ſoete pijne?
Lau. En watten lodd'ren ſchicht? *Pr.* En watten Nectars ſoet?
Lau. En watten lieve wicht? *Pro.* Omroeren onſes bloedt.
Lau. Ia terger onſes luſt. *Pro.* En donderaer ons ſinnen.
Lau. Die nimmer in ons ruſt als wy eens hert'lijck minnen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
447 G 5

Pro. Vaert wel mijn ſchoon. *Laur.* Vaert wel,
Op deſe vingh'ren ick al de minuten tel, *Pro. binnen.*
Tot uwe wederkomſt'. Martijn, ha! dat gy wiſte
Wat Hemelslijcke vreugd' uw Laura, lacy! miſte,
Als gy heur u geſicht een oogen-blick onthoud,
Ick weet gy ſtedig heur uw byſijn geven ſoud.
Van deſe bloemkens wil ick nu een kransken binden,
En met mijn hayre-ſnoer de ſteeltjens t'ſamen winden,
Om kranſen 't lieve hooft mijns waerdige Martijn,
Ach! liefde, mocht ick weer ſijne omhelſing zijn.
Ha cierelijcke krans! hoe ſal uw glory ſwellen,
Als ick u op het hooft mijns lieve Lief ſal ſtellen?
De Prince mijnes ziel,
Voor wien ick boogſaem kniel,
Als 't Autaer mijnes vreugde,
Ha! af-godt mijnes hert,
Waer in gants ſijn verwert
De ſchakels mijnes jeugde.

De Prins Ariſtippus, en Valerio, uyt.

Ariſt. Men vint de Grave niet; in all's is hy voorſichtig,
Het blijckt aen ſijn beleyt. *Val.* De ſaeck, Heer, is oock wichtig,
Daerom acht ick ſeer goet 't geen nu beſloten is,
G'lijck of de Grave waer gevangen, en gewis
Sal Celia daer door ſoo moedeloos heur quellen,
Dat moog'lijck ſy heur onder uw gebiet ſal ſtellen.
Ariſt. Ick heb mijn volck belaſt dat ſy met groot gedruys
Hem leyden recht verby de Hertoginnens huys,
Heur gevend' te verſtaen dat Proſp'ro is gevangen;
Hoewel hy niet ſal zijn: Doch hier ſal 't meeſt aenhangen,
Dat d'Hertogin gelooft dat Proſpero is vaſt.
Val. En ſoo uw Hoogheyt dan heur errenſt'lick aentaſt,
Sy ſiende dat ſy moet de Grave doch verlieſen,
Sal moog'lijck in ſijn plaets' u Hoogheit dan verkieſen.
De vrouwen wiſs'len haeſt, 't kan in heur oock geſchiên.
Ariſtip. Valerio, ick ſal de uyt-komſt' wel haeſt ſien.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
447 G 5

Val. Soo 't wijs'lick werd beleyt, en sy maer kan gelooven
De Graef gevangen is. *Ari.* Soo sta ick wel te boven:
De Hertogin is kloeck, en sy verstaet heur stuck.
Vale. Dit is de meeste vrees van al uw ongeluck.
't Is vol gevaers met wijsen mommelick te wand'len.
Aristip. Daerom soo moet men seer voorsichtig met heur
hand'len.
Val. De oorspronck des gelucks in 't goet beleyt bestaer.
Ari. Valerio, daerom soo volg ick goeden raet.
Val. De meeste dwael gevalt door eygen-sinnigheden.
Ar. Vermits die valschlijk rolt ver uyt het spoor der reden.
Val. De Hertoginne sal vervaerlijck sijn verschrickt.
Soo sy verbaesd'lick mocht heur liefd' tot hem vergeten.
Ari. Te eerder ick geloove sou sy zijn bestrickt.
De Vrouwen vaecken doen meer als sy selven weten.
Va. Soo haestigheit heur dwingt die licht'lik reên vermoort.
Ari. En dat sy niet gedenckt heur trouws gegeven woort.
Val. De Vrouwe licht vergeet als passy heeft 't beheeren.
Ari. En vaecken doet de passy hunliêns liefd' vermeeren.
Val. Soo wien op Cleopatra of Lucretia siet.
Ari. De liefd' meer in de vrouw als in de man gebiet.
Va. Mijn Prince, daer in sal uw Hoogheyt my verschoonen.
Ar. Uw oordeel daer in mist, 'k soud kunnen wel betoonen.
Va. Waer meed'? *Ar.* Vermits de Vrouwe langsaemlijck
verkiest. (liest.
Va. Uw Hoogheyt waend de Man licht kiest, en licht ver-
Ar. Valerio, 't is soo. *Va.* Daer is veel op te seggen.
Ar. Met reden meen ick kan men mijn gesegh beleggen,
Doch laet ons staken 't geen de tijdt niet toe en laet.
'k Verwonder dat ick geen gerucht hoor in de straet;
Want ick belasten dat men niet en sou verwachten.
Va. My dunkt ik hoor gewach. *Ar.* Gelijk of sy hem brach-
Va. 't Is best wy gaen van hier, de Hertogin gewis (ten.
Gelooven sal dat heuren Graef gevangen is.
Ick sal vertoeven, Heer, om sien hoe 't sal geschieden.
Ari. Begeeft u oock terstont in drang van d'ander lieden.
Arist. binnen.

Celia en Theodora aen d'eene zyde, de Soldaten komen met een gevangen, uyt.

1.*Sold.* Treckt aen, marcheert, voort, voort, en past wel op sijn handen.
2.*Sold.* Daer is gants geen gevaer, hy is in sulcke banden,
En boeyens wel versien, dat hy ons niet ontslipt.
1.*Sold.* Hoe aerdig zijn de Gravens vleug'len nu geklipt.
Celia. Ha! Hemel wat verdriet. *Theod.* Me-vrou wat isser gaende?
Celia. Ha! Theodoor, helaes! meer als ick immer waende;
De Graef gevangen is. *Theod.* De vrees 't u g'looven doet:
Daer sie ick een, Me-vrou, die ick het vragen moet;
Vrient wat geruchte was dat? *Val.* 't Was, Ioffrou, een gevangen.
Celia. Valerio zijt gy't? *Val.* Ick ben 't. *Cel.* 'k Heb groot verlangen
Om weten wien daer was gebrocht met sulck geraes.
Val. Me-vrou het is de Graef. *Cel.* Is 't Prospero, helaes!
Valerio. 't Is Prospero, de Prins sal sich hier in verheugen,
En wy zijn dienaers ons oock wel verblijden meugen,
Want nu sal sijn vernoegt, dat yder een behaegt,
Die liefd' die hy u toond, en gy de Prince draegt,
Sal rechtlijck sijn gestraft, en 't geen hy heeft bedreven
Verradelijck, nu slipt de schakel sijnes leven,
De Prince my vertoeft in 't eycken Bosch alleen,
Verlangende daer beyd, dus spoey ick vaerdig heen,
Want dese mare sal doch vluchtig derwaerts vlieden,
Kan ick u dienste doen? Me-vrouwe mag gebieden.
Cel. Gants niet. *Va.* Me-vrou ick gae. *Cel.* De oude spreuck is waer,
Dat yder vaerdig is om brengen quade maer. *Val. bin.*
Ha! lieve Theodoor
Mijn herte nu verloor
Sijn moede. *Theod.* Hoe, Me-vrouwe,
In 't bitterste verdriet
Men meest de kloeckheyt siet,

Als wy de moede houwen.
[Ce]lia. Te pijnlick is de ſmert,
Ach! mocht dit laffe hert
Sich ſelven nu vermoorden.
[T]heod. Me-vrouwe, wel verſint,
De inſicht gantſch verblindt
Die na geen reden hoorden.
[Ce]lia. Geen reden kunnen my
Beſadigen, ick ly
Te angſtelijcke quellen.
[T]heod. De toe-val van de tijdt,
Sliſt ſelfs de ſelfde tijdt,
Wilt uw geruſte ſtellen.
[C]elia. Geen middel als de doodt
Kan boeten deſe noot,
Nu Proſp'ro is gekregen.
[T]heod. Noch is hy niet ontmant,
De vruchten van 't verſtant
Sijn in 't gedult gelegen.
Ick gae, Mevrouw, om ſien,
Wat datter ſal geſchiên. *Theod. binnen.*

De Grave Proſpero in Molenaers kleding, Arcelo en Galo houden de Grave tegen.

[A]r.Ga. Hola waer heen? *Pro.* Ik moet de Hertoginne ſpreken.
[A]r.Ga. Keert. *Pro.* Waerom? *Ar.Ga.* Keert, hoe! wilt gy tegen ons in breken?
[C]elia. Wat raſerny is hier? wien zijt gy? wat getier?
[A]rce. Twee Dienaers van de Prins. *Ce.* En waerom quaemt gy hier?
[G]a. Om wacht te houden dat hier niemand in ſou komen,
Ten ſy hy is bekent. *Pro.* Dit ſchijnen ſotte droomen,
Is ſy de Princens vrou, om hier te houden wacht?
[C]e. Een ſlecht man vaeken oock wel redenen voor-bracht,
Uw Prins en Heere is tyrannigh in ſijn wercken,
Vermetel, dat hy op mijn deure doet oogh-mercken,
Wien my te ſpreeken heeft, de Prins hem ſulcx ontgeeft,

Is 't

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
447 G 5

Is 't niet genoeg dat hy de Graef gevangen heeft?

Ar.Gal. Ha! of 't den Hemel gaf. *Cel.* Ach! waer 't valſc
'tgeen ick ſeyden:
'k Heb ſelfs de Graef geſien by hun gevangen leyden.

Arc. Is 't lang verleên, Mevrou? *Cel.* Helacy! dus terſton

Galo. Geluckig is hy die Graef Proſpero eerſt vond.

Cel. Onluckig was de uur als ſy de Grave namen. (men

Ar.Gal. Soo mogen wy weer gaen daer wy van dane qua

Ce. Gaet fielten, flucx van hier, van hier, en flucx vertreckt
Voor dat de tooren my tot haeſtigheydt verwreckt,
Van hier, gy fielten, gaet. *Arc.* Me-vrou, wilt ons ver
ſchoonen.

Galo. Niet minder koſten wy als onſe plicht betoonen
Aen ſijne Hoogheyt. *Cel.* Flucx, terſtont uyt mijn geſicht

Ga. Aen ſijne Hoogheit. *Ce.* Ga gy droggen, doet uw plicht
En ſegt uw Prins dat hy betoone ſijn vermoogen,
Doch ſoo lang als het licht geduurt van Celias oogen,
Sal hy genieten niet 't geen hy tyrann'lijck ſocht,
In my hy vinden ſal het geen hy nimmer docht.

Arc. en Gal. binnen

Pro. Me-vrouwe, waerom ſeyd gy dat gy hem ſaegt leyden
Was 't om dat deſe fielten eerder ſouden ſcheyden?
Kent gy de Grave wel? *Ce.* Ick niemand beter ken,
Daer in, helaes! in 't minſt ick niet bedrogen ben.

Pro. Me-vrou is gants verdoolt. *Cel.* Dees oogen 't, lacy
ſagen,
Die noch de tranens tekens met bedroeftheyt dragen.

Pro. Ey! laet dit lief geſicht niet laden tranens deel,
Dees ſchoone ſterren ſijn 't uytmuntig, en te eel,
Als dat het brack gebiggel daer uyt ſoude dringen. (gen

Ce. Mijn droefheits krachte kan de tranens vloeden dwin

Pro. De kloeckheyt van 't vernuft blijckt meeſt in toe-val
Al is de Graef gevangen hy en is niet doodt, (noot
De Graef manhaftig is, hy ſal 't ſoo wel beleggen
Dat hy met reên verweert al wat de Prins kan ſeggen.

Cel. Laes! ſijn geſontheyt is het meeſte dat my vreeſt.
'k Heb onlangs ſelven by ſijn Majeſteyt geweeſt,

Di

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
447 G 5

Die my beloften deed (na 't ophou mijnes kermen)
Dat hy de Graef en my ons rechte sou beschermen.
Pro. De Graef veel schuldig is voor dees bewesen trouw'.
Ce. De Echtplicht dat vereyst, als tusschen man en vrouw'.
Pro. Uw liefde gy betoont in ware trouwheyts teken,
Te meer gy uw vernedert dus met my te spreken,
Een slechte Moolnaers knaep, in dees bemeelde kleên.
Ce. Helaes! ick kan de tijdt niet waerdiger besteên,
Dan als ick spreeken mag van Prospero de Grave,
't Schijnt ick dees laffe borst met Nectars soetheyt lave,
Als dees verwurgde aessem sijne naem slechts uyt.
Pro. Ik bid, Mevrouwe, doet dees Mool'naer klaer beduyt,
Zijt gy te saem belooft? waer is dit uyt geresen?
Ce. In spijt van die 't benijt sal hy mijn Echte wesen.
Pro. Wien is 't die 't u mis-jont? *Cel.* De Prins. *Pro.* De Prins! hoe dat?
Cel. Vermits de Prins my gaerne t'sijnen wille had'.
Pro. Soo is 't de Princens doent' dat Prosp'ro is gevangen.
Ce. Ia, na de Gravens doot de Prince heeft verlangen.
Pro. Wilt gy dat ick de Prins sijn levens draet verniel,
'k Heb een geweer 't welck ick van Prospero behiel.
Ce. Van Prospero? *Pro.* Van hem. *Ce.* Hoe hebt gy dat bekomen?
Pro. De Grave was verspiet het welck hem dede schromen
Te g'naken 't Hof, dies hy op onse Molen quam,
En gragelijck ick hem in mijn verselling nam, (mert,
Doch juyst de Moolen was met kooren dicht beslom-
Soo dat ick met de Grave hert'lick was bekommert,
Maer g'lijck een dienstbaer hert maeckt van de noot een wet,
Soo maeckten ick hem plaets, sliep by my, op mijn bed'.
Ce. By u? *Pro.* By my, Me-vrou. *Ce.* Geluckelick gebooren,
Mijn hert van vreugde klopt om 't geen gy my doet hoo-
Hoe aengenaem gy zijt, ick laes niet uyten kan, (ren,
Mits gy gekoestert hebt soo lieven waerden Man.
Pro. En als hy van my ging (door vreese van gevare)
Gaf hy my sijn rapier, en kleeding in 't ware,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
447 G 5

En met voorſichtigheyt hiel hy hem ſtedig wis,
Soo dat ick niet geloof de Graef gevangen is.
Ce. Uw neyging ſpreekt na gunſt g'lijck my mijn liefd' doet weenen.
Pro. Ick hoop den Heemel ſal hem beter luck verleenen,
Gelooft, Mevrouwe, dat de Grave noch is vry.
Ce. Hoe dat? *Pro.* 't Is ſoo. *Ce.* Waerom? *Pro.* Gy zyt'er ſelven by.
Ick ben de Grave, Lief, ha! Celia, mijn waerde!
Ce. Ha! Proſpero, mijn hert, mijn glory deſes aerde.
Ha! Proſpero, mijn Lief, in Molenaers habijt?
Pro. Dit zijn noots-wercken van onluckelijcke tijdt.
Ce. Ha! Grave, waerden Held! liefd' kan ik niet bedwingen,
Ach! laet my mijn herts hert op 't lieffelijkſt omringen.
Ha! Proſpero. *Pro.* Sacht, Lief, op dat ons niemandt hoort,
Bedwingt u paſſy, want het luyd-ruſtige woort
Melt vaken al 't geheym. Maer, Engel, wilt my ſeggen,
Wien is doch die de Prins gevangen heeft doen leggen?
Ce. 'k Acht dat 'et is verſiert, ja door ſijn Majeſteyt.
Pro. Die om u te bedroeven dit dus heeft beleyt.
Ce. Waer hebt gy doch geweeſt al dees bedroefde dagen?
Pro. Gedoolt nu hier dan daer, helacy! te beklagen
Hoe Proſpero geſwerft heeft landwaert op en neêr,
G'lijck een verdwaelden doffer, die, door lang ontbeer
Sijns waerde duyfken, ſoeckt na een vergeten lommer,
Om daer, met naer geluyt te korren uyt, ſijn kommer.
Ten laetſten, ſoo geviel ick by een molenaer
In dienſte my begaf, mits ick daer uyt gevaer
Mocht ſchuylen, en het luck my dienden ſoo behendig,
Mits ick vervormden al mijn kleedingen uyt-wendig,
Dat ick als onbekent mijn dienſte heb gedaen,
En 't was u molen. *Cel.* Waer? *Proſp.* 't Is by u Leridaen.
Ce. En koſt mijn Lief hem tot dees ſlechten dienſt begeven?
Pro. Wat doen de menſchen niet om hoeden 't ſoete leven,
De arbeyt viel my ſwaer die 'k in de molen von,
Maer

Maer wat het lichaem leed, de liefde weer verwon.
De liefde selven maelt als molenaer in 't herte
't Onsichtbaerlijcke grayn van een verwoede smerte.
De steenen des gedachts, en oogens-water-vloet
Die malen steets het meel van een bedruckt gemoet;
Hier af soo backt men 't broot waer by de droefheyt
voeyden,
En geven steets nieuw grayn, 't welck uyt de knaging
groeyden.
Nu quam ick hier by toe-val die de tijdt my gaf,
En overtijdig, mits mijn herte was soo laf
In flaeuwte uyt-geteert, door 't derven uw's gesichte,
Dat ick 't gevaer vergat om 't herte te verlichten.
Ce. Ha! Prospero, de tijdt die ick u heb gemist,
Laes! heb ick in 't geween noyt oogen-blick geslist,
Dees kaken, ach! en zijn niet als besulde banen,
Door 't stedige gerol mijns laeuwe bracke tranen,
Die d'aenpars mijns gesuchts uyt dese boesem drong,
Uyt voorbeelt uws af-zijn, die yselijcke dwong
My selven uyt my selfs, dus Celia uyt-teerden,
En in een geest'loos rif, laes! Metamorphoseerden.
Nu is vergeten al de quelle, en 't verdriet.
Pro. Hoe dat mijn Lief? *Cel.* Vermidts uw Celia nu siet.
Laet my nu met u gaen, flucx sal ick my verkleeden.
Pro. 't En mach niet zijn mijn hert, laet ons niet van de
reden
Door blinde passy vliên. *Cel.* Wel wat sal 't sijn in 't lest?
Wat raet? *Pro.* Mijns oordeels acht ick 't veynsen aller-
best,
G'lijck of gy mijn gevang'nis vast'lick kost gelooven,
En daer meed' salmen al 't vermoeden gantsch verdoo-
ven
Dat wy den ander sien. En ick sal in dit kleet
Vaeck by u komen, want daer niemand van en weet.
Cel. Mijn Lief, 't is wel geseyt, dies ick in 't openbare
Beween, g'lijck of mijn Graef in hechtenisse ware,
En droeffelijcke klaeg. *Pro.* En oock sijn Majesteyt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
447 G 5

Te voete valt, en mijn gevangenis beschreyt. *Theod.uyt.*
Cel. Wat is 't dat u verbaest? *Pro.* My dunckt ick hoor geruchte.
Theod. Mijn Heer, het schijnt my vreemt, ach Heer! het bitt're suchten
Mijns Vrouwens naer gequijn, kan ick uyt-spreken niet.
Mijn Heer in dese kleên? *Pro.* Gy Grave Prosp'ro sier.
Theod. Ha wereld! wat verdriet! de Prince komt genaken,
Sijn Pagies zijn beneên. *Cel.* Hoe sult gy wech geraken?
Ach! Lief. *Pro.* Sacht, sacht. *Cel.* Mijn hert. *Pro.* Dus niet verbaest en bent,
Niet kennen sal hy my, hebt gy my niet gekent.

De Prins Aristippus, en Valerio, uyt.

Ari. Geen aengenamer licht mijn oogen noyt en sagen.
Cel. Uw Hoogheyt moet dat licht dan in de uwen dragen.
Theod. Nu Molenaer vertreckt: gebreeckt u anders iet?
Pro. Het geen daer ick om quam en heb ick immer niet.
Cel. Gaet Theodora, geeft hem 't geen hem mach gebreken.
Ari. Het schijnt dat uwe oogen uw misnoegt uyt-spreken,
Wat isser Hertogin? is 't u gevangen Graef?
Cel. Noch blyf ick vry, al maeckt gy Prospero uw slaef.
Ari. Geen slaef alleene, maer de doot staet hem voor oogen.
Cel. Uw Hoogheyt overheerscht, 't is all' in uw vermogen.
Ari. 't Voornemen van de Graef de doot nu eynd'lijk breekt.
Cel. En uw baldadigheyt sal door my sijn gewreeckt.
Ari. Gy kunt voorkomen al het geen nu is ophanden.
Cel. Gy nimmer breken sult mijn liefdens vaste banden.
Ari. Vergunt my slechts alleen ick dese hand geraeck.
Cel. Veel vaerdiger sy is om wreken mijne wraeck.
Ari. Kan het mee-doogen u tot geen weer-liefde dringen?
Cel. De recklijckheyt kan meer als tyrannye dwingen.
Ari. Soo gy de Graef verlieft, waerom ontsegt gy my?
Cel. Vermidts gy oorsaeck zijt van 't gene dat ick ly.
Ari. Wijt Prospero de quel om 't geen hy heeft bedreven.
Cel. Daer heeft uw Hoogheyt hem veel reden toe gegeven.

Ari. De Hertogin ſijn doente niet verſchoonen kan.
Cel. Seer wel. *Ari.* Hoe dat? *Cel.* Vermits hy is een Graef, en Man,
Wiens genereuſe bloet geen eer-vleck kan verdragen,
De Princen vaecken doen het geen ſy na beklagen:
Had gy hem niet getergt, had gy hem niet getart,
Soo had uw Hoogheyt noyt ontdeckt ſijn ſtoute hart,
Wat Proſp'ro heeft gedaen in 't trecken ſijns geweere,
Was niet om te misdoen, maer voorſtant ſijnes eere.
De minſte Onderdaen die ſtaet ſijn eere voor.
Ari. En daerom is 't dat hy ſijn Hertogin verloor.
Aenvaert nu weer een Prins, en ſtaeckt mijn hertens
En, Celia, ick ſal u Graef in vryheit ſtellen. (quellen,
Pro. En noch gebreeckt'er iets te ſeggen aen Me-vrouw,
Want Leridano ſey dat ick u ſeggen ſou,
Hoe onſe Molen langer niet ſal kunnen malen,
So gy 't Verlaet niet ſtut met ſtrenge Eycke palen,
Recht tegens 't waters-val, en die ſoo wel borſt-weert,
Dat d'eerſte ſlag de molen niet rondomme keert,
Maer vaſt mag blijven ſtaen, ſoo tegen d' eerſt' als tweede
Aenſtoot van 't waters-vloet. En oock is ſijne beede,
Dat als men 't kooren ſend men wel de mate ſchrijft,
Op datter op de molen niet vergeten blijft.
En 't ſelfde ſal hy doen, ſo wert'er niet vergeten,
Dus 't geen hier werdt gedaen kan Leridaen daer weten,
En hier wat daer om gaet. *Ce.* 'k Heb u ſeer wel verſtaen,
By mijn Hof-meeſter ſal 't volkomen zijn gedaen,
't Welck is mijn rechterhant: gy meugt u meeſter ſeggen,
Dat ick d' borſt-weering wel ſoo vaſt ſal doen beleggen,
Dat al de vloedens kracht, en 't mogende gewelt
In 't minſt de molen niet in dit gevaer en ſtelt.
En ſegt aen Leridaen, hy wel geruſt mag ſlapen,
't Gewelt, noch wrevel-vloet en ſal my niet betrapen,
Ick blijf ſijn borge, en de rekeningen al
Van 't geen hierom ſal gaen men hem oock ſchrijven ſal.
Pro. Me-vrou, hier meed' ick ga. *Ari.* De boer g'lijckt wel een Hoov'ling.

Cel. Men vint beleeftheyt vaecken wel in een verschoov'-
ling. *Pro.binnen.*
Uw Hoogheyt my vergeef; 't schijnt ick mijn Vader
hoor. *Cel. binnen.*
Ari. Valerio, hoe haestig ick het licht verloor
Mijns herten glory, laes! *Val.* Mijn Heer, 't en is geen
Want Celia gelooft dat Prospero nu onder (wonder,
De wil uw's Hoogheyts staet, vermits sy vast gelooft
Dat heur geliefde Graef sijn vryheyt is ontrooft.
Ari. Wat tijdt noch wercken sal, moet tijdt ons openbaren.
Val. De wont is noch te versch, laet tijdt ons 't al verklaren.
Ari.en Val.binnen.

De Koning, en Rufino uyt.

Kon. Rufino, 't schijnt natuur heeft in dit lieve beelt
Van Celia de proef van al heur gunst gedeelt,
Ach! had ick niet gesien die herte-steelers-oogen,
Want 't schijnt mijn hert en ziel sijn schielijk op-getogen
In een verwoest gewoel, laes! die den Hemel siet,
Verandert in een Hel soo keur die niet geniet:
Hoe kort was my de tijdt die wy by Celia waren?
Rufin. Het scheen u Majesteyt verwerden in de hairen,
Soo steeds was uw gesicht op Celia gedoelt.
Kon. 't Is on-afbeeldelijck het geen mijn hert gevoelt.
Rufin. Sy mocht uyt uw gesicht u liefde wel bemercken.
Kon. Wat kan de liefdens-schicht in onse herten wercken!
Ten waer heur Vader die gestadig by heur stont,
Ick had heur g'openbaert mijn doodelijke wond *Pa.uyt.*
Die dit arm' herte voelt. *Pag.* Mijn Heer, hier is een
vrouwe,
Sy schijnt wat groots te sijn, 't gesicht afbeeld heur rou-
Versoeckt u Majesteyt heur geven wil gehoor. (we,
Kon. 'k Acht 't is de Hertogin, die my komt spreken voor
De Grave Prospero; wel laet heur komen binnen.
Rufino wat een glory sal mijn ziele vinnen
Als ick die schoon sal sien, ha! oogen u versaed
Door 't Engelijck gesicht heurs lief gentiel gelaet.

d'Her-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
447 G 5

d'Hertoginne Celia, *uyt.*

Een vrou valt u te voet,
Laet u Prinſlick gemoet
Door deeſe oogens regen
Uyt mijn benaude borſt,
Geſtrengen, hoogen Vorſt,
U tot meely bewegen.
'T Baldadige gewelt
Rechtvaerdigheyt gantſch ſtelt
In tyrannyes handen.
Gy die de Scepter ſweyt,
Laet redenens beſcheyt
Doch heerſchen in uw landen.
Wat zijn de Princen, Heer,
Die luſte boven eer
Moedwilliglick aenvaerden?
't Sijn Princen in de ſchijn,
Maer, lacy! ſulcken ſijn
Recht Tyg'ren op der aerde.
Uw Soon heeft nu geboet
De hetten ſijnes bloet
Nu hy mijn Grave boeyden,
Het misbruyck ſijnes haet
Nu nae ſijn leven ſtaet,
Vermids ſijn tooren groeyden.
Soo ſijne Hoogheyt acht
Ick immer mijn gedacht
Tot Proſp'ro ſal verlaten,
Hoe! ſoud ick ſcheyden van
Mijn echte trouwe man,
'k Moſt dan my ſelven haten.
Doch ſoo de Prince tracht
Door krachte ſijnes macht
Sijn leven hem te nemen,
Mijn overbleven tijdt
Sal ick, de Prins ter ſpijt,

Bedroefdelijck beweenen.
En dese tyranny
Die 'k onrechtvaerdigh ly
Den hoogen Hemel klagen,
Al sijn de Princen goôn
Der aerde, 't is verboôn
Hun onderdaen te plagen.
Ghy die de Scepter vuurt
En uw Gemeente stuurt
Soo wijs'lijck, en goedadigh:
Laet uw vermeet'len Soon
Niet smetten uwe Kroon
Door moedwil dus baldadigh.
'k Bid uwe Majesteyt,
Doch geve sulck bescheyt
Om Prosp'ro vry te stellen.
Vermogen niet gebeên,
Beweeght u door 't geween
Welck uyt dees oogen wellen.

Kon. Ha Celia! al had ghy niet de ware reden
Aen uwe sijd, 't versoeck en krachte uws gebeden,
(Vermits die komen uyt dees uw verweende mont)
Een will'ge yver in mijn hertens neyging vont,
Om niet alleen 't versoeck, maer wat ghy sult gebieden,
Soo vaerdig als gy 't wenscht te laten flucx geschieden.
Ghy Hertoginn' had lange door mijn woord 't verbont,
Dies sal ick stellen vry u Prospero terstont.
Een Tempel, soo ghy wilt, 'k om u wil laten bouwen,
Om op het hoogh autaer uw lieve beeld t'aenschouwen,
Om aengebeên te sijn gelijck ick u aenbid,
En in het middel-punt uws Konings herte sit. (ne,

Cel. Veel waerder waer de Tempel voor uw waerde Troo-
En met laurieren dicht verciert uw hoofdens kroone,
Als 't Heroyckste beelt uytbeeldende uw waerd',
Met ghy nu macht, en recht, eenschaligh evenaert,
En ick als dienares u d'offermirr' moght geven,
Nu ghy de Grave geeft sijn vryheyt, en my 't leven.

Lang leef uw Majesteyt.
Kon. Rufijn.
Ruf. Mijn Heere. *Kon.* Gaet,
En dat men oock de Graef terstont in vryheyt laet.
Ru. Mijn Heer, het sal geschiên. Nu sal 't geveyns ondecken.
Hoewel 't sijn Hoogheyt tot meer tooren sal verwrecken.
Rufino binnen.
Cel. Gerechtigheyt betoont in all's uw Majesteyt.
Kon. Ick bid u, Celia, blijft, uw Grave hier verbeyt.
En laet my mid'lertijdt het lieve licht uws oogen
('t Verweende soet gegluer, soo machtigh in vermogen)
Genieten Hertogin, want mijn hert trockt ghy in
Bestricking uwes schoon, in dese boesem vin
Ick een verkrachte ziel, mits 't wesen is verlooren
Door will'ge slaverny, geluckelick verkooren:
Mits 't keurelijcke oogh uw schoonste puyck verkiest,
Waer door uw Koning, laes! sijn eygendom verliest.
Doch, Celia, rechtvaerdigh ick mijn vryheyt derve,
Soo ick maer tytel van uw slaef te sijn verwerve,
Verwerve dan het hooghst' een Koning erven magh,
Geen waerder in dees eeuw men kroone voeren sagh
Als uw gentiele pruyck op 't schoonste schoon verheven,
Ick offer u mijn kroon, mijn scepter, en mijn leven:
Maeckt u daer Vrouwe van, mits ick verwonnen ben.
Cel. Mijn sprake is verstomt; want, lacy! Heer, ick ken
Niet oord'len op wat grond u Majesteyt sou spreken.
Kon. De woorden kunnen al mijn passy niet uytbreken.
Cel. Breekt passy, Heer, waer in g'u Heer uws selfs betoont.
Kon. Stilt ghy de passi, en daer door u selven kroont.
Cel. Soo cierden ik mijn pruyck met onrechtvaerdigheden.
Kon. Laet u voorneem niet gaen te boven uwe reden.
Cel. 'k Geloof uw Majesteyt niet spreeckt gelijck hy denkt.
Ko. 't En waer de liefde heeft mijn wesen gantsch gekrenkt.
Cel. Is 't wesen gantsch gekrenkt? soo dwalen dan de sinnen.
Kon. Vermits de vinn'ge dwang van 't schichtelijk beminnē.
Cel. De schichtigheyt is quaet, bedaertheyt die vernielt.
Kon. Stilt ghy de schichtigheyt van dien die voor u knielt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
447 G 5

Cel. Stilt ghy de ſchichtigheyt door u bedacht beraden.
Ko. Stilt gy de ſchichtigheyt door ſchichtigheyts verſaden.
Cel. Verſaden ick de ſchicht ſoo ſtichten ick mijn val.
Kon. Veel eerder uwe glory hooger rijſen ſal.
Cel. Om dat ik ſchicht door ſchichte wichtelick ſou ſtillen?
Kon. Om dat gy aen uw Koning gaeft ſijn graechtens wille.
Cel. De wil, mijn Heer, en kan in u niet ſijn gelooft.
Kon. Door 't niet verkrijgen ghy mijn hertens leven rooft.
Cel. Wat roof ick, lacy! ſoo ick niet en heb verkooren?
Kon. Wat houd ick ſoo ick al mijn hebben heb verlooren?
Cel. Behoedt u voor 't verlies, ſoo houd gy 't geen gy had.
Kon. Ghy hebben ſult het geen noyt onderdaen beſat.
Cel. Verkregen door de ſchicht die d'eerbaren verachten.
Kon. Te afterdochtigh ſijn de Hertogins gedachten.
Cel. Doch tot uw Majeſteyts gebieden ben ick reed'.
Kon. Ha Celia! uw Koning maeckt ghy ſlaef daer meed'.
Cel. Stelt gy mijn Grave vry, geen dienſt ſal ick u weyg'ren.
Kon. Soo doet gy in het hooghſte top mijn glory ſteyg'ren.
Cel. Nochtans de Prins uw Soon ſal daer door ſijn miſ-
noegt.
Kon. Meer win ick ſoo ghy u na mijne wille voeght.
Cel. Ick twijffel niet dat uw beloft ſal vruchtbaer weſen.
Kon. Vermits die uyt de born mijns herte is gereſen.
Cel. Ick met verlangen hoop om Proſp'ro vry te ſien.
Kon. 'k Verſeker 't u, en 't ſal oock dadelick geſchiên.
En ghy verkrachte ziel ſult ſmaeckelick genieten
De wenſchelicke graeght die door u ad'ren vlieten.

Rufino, uyt.

Hier komt Rufijn, wat nieuws?
Ruf. Ha! Koning, t'mijner leet
Ick tijding brenge van de doente al te wreed',
Sou dit een Prince doen?
Kon. Wat tijding mag hy brengen?
Ruf. Sal uwe Majeſteyt dit moeten dus gehengen?
Kon. Wat is 't?
Ruf. De Graef is doot: de Prins heeft het gedaen.
Cel. De Grave doot? helaes! barſt uyt bedroeft getraen.

Staeckt

Staeckt asem uwe lucht. *Kon.* Rufijn, sy is in flaeute.
Ruf. Heur bloet verlooren heeft de matelijcke laeute.
Kon. 't Verweende Carmosy van heure kaecken scheyt.
De sonnens licht, helaes! in droeve tenting leyt.
Besturven is de kleur, heur polsen gantsch verdwijnen,
't Hertkoesterende licht taent nu sters flickrings schij-
Ha Prince! ha tyran! ha Neronisten aert! (nen,
Ha Prins! mijn Soon te sijn en acht ick u niet waerd'!
Domiciaen, en oock Celijn gaet gy te boven
In wreedheyt, laes! ick schrick om 't selfde te gelooven.
Fy Prince! hebt gy niet uw Vaders wil gehoort?
Niet tegenstaende hebt Graef Prospero vermoort,
Vermoort! helaes! vermoort! het schijnt my 't vreemste
wonder.
Ruf. 'k Heb 't lichaem doot gesien.
Kon. Hoe? *Ruf.* Heere het lag onder
Een swart fluweelen kleet seer statelick bedeckt.
Kon. Rufijn, ick sweer het my tot wraeckgiers toorn ver-
wreckt.
Cel. Ha! Hemel, is hy doot? is Prospero verscheyden?
Ach! Celia, waerom sal uwe liefd verbeyden,
Maer vliegen na het rif, waer mijn ziel in huysvest,
Op dat ick noch het koude riffe voor het lest
Met tranen overvloey. Wraeck, Hemel, wilt my geven
Van een tyrannig Prins, vermoorder mijnes leven.
Kon. Ha! Celia, Hertogin, helaes! ick ben heur quijt!
Geeyndight is de spoel mijns droeve levens tijdt.
Vlieght Koning na u graf, uw luckster is verschoten,
Geen toeval heeft my soo ellendelick verdroten
Als dese: ha! Rufijn, wat isser ramp, en quel?
Noyt was'er op de wer'lt droever en naerer hel.

Aristippus uyt.

Ruf. Mijn Heer, de Prins die komt.
Kon. Soo komt hy seer afgrijs'lijck.
Vermetelen, tyran, uw doenten sijn te yslijck,
Onmenschelijck: van hier, gaet flucks uyt mijn gesicht,

Vermits ghy ſtout'lijck braeckt gehoorſaemheyt, en plicht,
Die gy my ſchuldigh zijt, ick ban u uyt mijn landen,
Vertreckt voor dat ick deſe Koninghlijcke handen
Door tooren aen u ſchen, ick acht u niet mijn Soon,
Maer vreemt, en ſoo ont-erve u oock van mijn Kroon;
Ick ſegg'u Prins vertreckt, of ſult my oorſaeck geven
Dat ick de Gravens doot doe boeten met uw leven.

Koninck binnen.

Ari. Uw wille ſal geſchiên, en buyten 't Land ick dool.
Ruſi. De Konings haeſtigheyt is g'lijck een vlamm'ge kool,
Die door de tijdt verdooft. Daerom wilt niet vertrecken,
De liefd' uw's Vaders ſal door inſicht wel verwrecken,
U miſdaet te verſchoonen, volght, Heer, mijnen raet.
Ari. Wat ramp my d'Hemel, lacy! overvallen laet,
De Konings ongena, doch 't meeſt dat my ſal quellen,
Is dat mijn ballinghſchap my uyt 't geſicht ſal ſtellen
Van d'Hertogin: ha Celia! baert met mijn geween,
Geluckigh is 't onluck als 't onluck komt alleen. *Bey. bin.*

VIERDE BEDRYF.

De Prins Ariſtippus, uyt.

IN nare eenigheyt met kribbige gedachten,
Vol yd'le klachten, bedruckt'lick ſwerf,
Het Hof, en mijn Lief, helacy! derf;
Niet iſſer als wantrouwingh luckloos te verwachten.
Den Hemel ick vermoey, mijn ſelven ben ick moede,
Vermits ick voede, op flaeuwe hoop,
Het Hof, en mijn Lief, helacy! verloop;
De knaginge, oyme! verſchrickt dit laffe bloede.
Sijn Majeſteyt my haet, en Celia is afkeerlijck,
Ach! al te deerlijck, mijn onluck ſie,
Het Hof, en mijn Lief, onwilligh afvlie,
Ontprinſt dees Prince is van Princens ſtate heerlijck.
Door 't afzijn hoopten ick mijn knaging te verſachten,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
447 G 5

Maer lacy ! brachten , meer ongenucht
Van het Hof, en mijn Lief, ben ick gevlucht :
Maer nimmer vluchten kan van 't Dool-hof mijns gedachten.
Waer of Valerio toeft ? te langh hy , laes ! verwacht :
Ha Hemel ! gunt dat hy maer tijding met hem bracht
Van die ondanckb're Vrouw', van Celia , ha ! wreede
Verharde Hertogin ! mijn ſmeking , en gebede ,
Mijn beed'ling , lacy ! kan 't vermurwen niet u hert ?
Maer door mijn vlaying meer , en meerder ſteets verhert.
Hier komt hy , ha ! Valeer , te lange ghy verbeyden.

Valerio , uyt.

Mijn Heer , van 't Hof en koſt ick vaerdiger niet ſcheyden ,
Geen tijding breng ick oock die u verblyden magh :
Want noyt ick 's Koninghs Hof in mijne tijden ſagh
Soo cierelick gepronckt,en met volmaeckter vreughde.
Ari. De waerom ick wel weet , doch nimmer kan mijn jeughde
Bekomen droever Maer. *Val.* Vermits uw Sonne rijſt ?
Ari. Ach ! neen , maer d'ondergang mijns Sonne dit aen- (wijſt.
Val. Me-vrouwe de Princes is om u hier gekomen.
Ari. Helaes ! 't is my al tegen, Sonne, Maen, en ſtromen.
Val. Uw Vader dat verſocht , en Vranckrijck ſond heur (hier.
Ari. Mijn herte trilt,helaes! in een verwoeſt getier.
Val. Om dat ghy huwen ſult ? *Ari.* Om dat ick moet uytteeren
Door knaging deſes borſt : want nu ſal eclipſeren
Mijn Sonne. *Val.* Waerom dat ? *Ari.* Mits ick heur niet wil ſien.
Val. Uw Hoogheyt u verſint , want dat kan niet geſchiên.
Sijn Majeſteyt geſonden heeft in alle hoecken ,
Alleenlijck om u Hoogheyt dadelijck te ſoecken ,
En flucks ten Hove komt. *Ari.* Dan my niet vinden ſal ,
Gebannen is ſijn Soon door luckeloos miſval :

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
447 G 5

Sijn tooren my verdreef door haeſtigheyt ſijns ſinnen ,
Dus als hy om my wenſcht dan ſal hy my niet vinnen.
'k Beklage de Princes ; want Celia die leeft
In dit bedroefde hert, geen Af-godinne heeft
Mijn ziel,helaes ! als heur de Koning heeft verkooren.
Me-Vrouwe de Princes , ſijn arbeyt was verlooren,
Mijn kieſing elders neyght , dies nimmer ick in d'Echt
Met heur verſamen ſal. Valerio , het recht
Heb ick aen mijne ſijd. Mijn Vrouw' moet ick verkieſen,
Mijn vryheyt wil ick oock om niemants wil verlieſen.
Wat luyden komen daer ? *Val.* 't Zijn Molenaers. ſoo 't ſchijnt.
Ari. Van Celia ? *Val.* 't Kan zijn. *Ari.* Valerio , ſy zijn 't.

Molimpo , de Grave Proſpero , beyde in Molenaers kleedinge , uyt.

Mol. Martijn , ick bid u laten wy ten boſch-waerts gaen.
Pro. Waerom Molimpo ? *Mol.* Doch 't kan hier wel zijn gedaen ,
't Geen dit wantrouw'ge hert , helaes ! heeft voorgenomen.
Pro. Hoe ! waerom ſou wantrouw' Molimpo overkomen ?
Mol. Hier mede ick verniel mijn overblijfſels tijdt.
Pro. 'k Geloof niet dat ghy buyten uwe ſinnen zijt.
Mol. My ſelven ben ick quijt. *Pro.* Molimpo, wilt bedaren.
Mol. Martijn, nu dat mijn ſterren ſoo afgunſtigh waren ,
Dat Laura, die ick lang mijn hert gegeven had ,
Heur liefd' my nu ontruckt, en ſeker weet hoe dat
Sy u genegen is, en uw nu heeft verkooren ,
Verſchuldight ſy ſoo qualick g'lijck ick ga verlooren.
Pro. Wech met dees raſerny , Molimpo zijt ghy dwaes ?
Wilt ghy om werelts ramp u quellen met geraes ?
Molimpo zijt geruſt , zijn dit uw quels-verdrieten ?
'k Belegh 't, ſy my verlaet , en ghy heur ſult genieten.
Mol. Genieten Laura? *Pro.* Heur. *Mol.* Soo val ick u te voet.
Pro. Onnodigh, maer beſadight u verwoeſt gemoed ,
By deſe hant ick ſweer 't. *Mol.* Sou Laura u verlaten ?

Pro. Verlaten niet alleen, maer Laura ſal my haten.
Mol. U haten? *Pro.* Haten, en gelooft het voor gewis.
Mol. Martijn, het ſchijnt my dat het gants onmoog'lijck is.
Pro. Vermits ghy niet en weet op wat gront ick magh
ſpreeken.
Mol. Sou Laura heure liefde t'uwaerts kunnen breken?
Pro. Gantſch breken, en u lieven gh'lijck ſy vooren deed':
Brenght ghy maer Laura hier. *Mol.* Daer toe ick middel
weet:
Martijn, ick ga om heur. *Pro.* Maer ſonder te vermanen,
Molimpo, van het geen wy ſpraken hier te ſamen,
Veynſt in de beſte voegh', my 't al beleggen laet.
Mol. Ick ga Martijn, en volg' in alles uwen raet. *Mol. bin.*
Ari. Dit is de mool'naer die wy laetſt by Celia vonden,
Of 't luck ons dienden dat wy nu vernemen konden
Watt'r omme gaet in 't Hof. *Val.* Het ſchijnt, mijn
Heer, hy is 't.
Ari. De Molenaer, helaes! in 't minſte niet en giſt
De Prins hem is ſoo na. *Pro.* Bedriegen niet de oogen
Soo is 't de Prins: hy is 't; ha! Hemel, uw vermogen
Genadelick betoont. *Ari.* Gegroet ſijt Molenaer.
Pro. En deſgelijcx u beyde t'ſamen, vrient van waer
Is uwe komſt? waer heen? dus van de wegh verſcheyden?
'tZy dat ghy na de Molen uwen gang wilt leyden.
Ari. Ons maelt genoegh in 't hooft. *Pro.* 't Schijnt dat
ghy komt vermoet.
Ari. Die ſonder ruſten gaet, gewis vermoeyen moet.
Pro. Te voet te gaen ick acht ghy niet gewent moet weſen.
Ari. My dunckt dat ick u heb noch meer geſien voor deſen.
Pro. Maer in een ander ſtaet. *Ari.* Neen in de ſelfde kleên,
In 't Hof van d'Hertoginn'. *Pro.* Daer koom ick in 't gemeen,
Hoe na g'heur Dienaer zijt? *Ari.* Heur Dienaer en heur Slave,
Op heur geſicht ick dit verſtickte herte lave,
De Hertogin ick lief. *Pro.* Hoe! liefde ghy Me-vrouw'?
Swijght vrient: want ſulcken roem u wel berouwen ſou,
Mits ſy de liefd' verfoeyt die niet en is gantſch echt'lick.

Ari.

Ari. Gy achten my heur waerdigh, kenden gy my recht'lick.
Pro. Nu ick u wel be-oogh, my dunckt dat ick u ken:
Lieft ghy de Hertogin? ick van gevoelen ben
Ghy reuckeloosigh doolt, hoe! sou sy u begeeren?
Veel eerder my in dees bemeelde Mool'naers kleeren:
Set dat vry uyt u sin. *Ari.* Wanneer saegt gy heur laest?
Pro. 'k Ben daer onlangs geweest, maer ga daer nu weer haest.
Ari. Soo siet ghy 't lieve licht van die hoogwaerde Vrouwe.
Pro. Daer is geen licht, want 't is al droeffenis en rouwe,
Na 't overlijden van de Grave, soo ick hoor. (loor.
Ari. De Graef is 't niet, maer ick die 't leven gantsch ver-
Hebt ghy de Hertogin met iemant wel sien spreken?
Pro. De Prins ick by heur vond, maer na my docht, aen 't teken,
De neyging toont of 't geen af-keerlijckheyt veracht,
Soo docht my dat de Prins in d'Hertogins gedacht
In 't minst niet was geplaetst.
Ari. Wat was 't dat ghy meer hoorden? (den,
Pro. Maer dat de Prins daer na de Grave deed vermoor-
Wiens doot de Hertogin steets weenende beklaeght,
Want sy de Grave noch al in heur herte draeght,
Vervloeckende de Prins, soo doen oock d'heuren t'samen.
Ari. Wat dede ghy? *Pro.* Ik Heer? ick seyde willig, Amen:
'k Verwonder dat de Prins hem niet en heeft geschaemt
Soo deerlijk hem te doôn. *Ari.* 't Is waerdig te beweenen.
Vrient, Molenaer, soo ghy u hulp my woud' verleenen
Om Celia te sien. *Va.* Hoe! wilt ghy met hem gaen?
Ari. In vreemde kleeding, waerom soud' ick 't niet bestaen?
Va. In Molenaers gewaed'? *Ari.* Geen beter kan ick vinnen.
Wat kan de liefd' niet doen in dien die recht beminnen?
Ick ga met hem vry in, en klaegh aen heur mijn noot,
En sweer ik stervend' leef, en levende ben doot. (gen.
Va. De vinding' is niet quaet. *Ari.* 'k Sal 't hem te voren leg-
Mijn vrient, ick bid u, wilt vrymoedelick my seggen
Of my door uwe gunst een weldaet magh geschiên?

Pro.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
447 G 5

Pro. Soo 't reed'lick is gy meugt my ſtoutelick gebiên.
Ari. Tot danckbaerheyt ick u dees Gouden Keten geef.
Pro. Is 't Goud mijn Heer? *Ari.* 't Is goud.
Pro. 't Schijnt Goud, na ick hem weegh.
Va. Veel meerder loon als dit ſult gy van hem genieten.
Pro. Gelooft dat geene dienſt my kunnen ſal verdrieten.
Ari. Om Celia te ſien moſt ghy my by heur leen. (kleên.
Pro. In deſe kleeding? *Ari.* Neen, maer in de mool'naers
Pro. Soo zijt ghy onbekent. Mijn Heer, 't ſal u gewerden.
Va. Sult ghy ſtantvaſtig in u woorden wel volherden?
Pro. Dat gy my koſt te recht, 'k weet gy niet twijflen ſoud.
Ari. Ick twijffel niet. *Pro.* Ach neen! op my u vry vertrout,
Al ben ick ongeſien in kleeding, en in weſen,
Gelooft, mijn Heer, ick ben uyt goede ſtam gereſen.
't Is tijdt voor my om gaen, mijn mee-geſel vertoeft,
Wy gaen om Mool'naers kleên, en volgt gy, want ghy b'hoeft
Daerom niet meed' te gaen, maer meugt al ſaftjens volgen. *Proſpero, binne.*
Vale. Dus laet ons t'ſamen gaen. *Ari.* Wat vreemder en hobolgen
Geluckigen toe-val my onverſiens gemoet,
Dus wert liefd vaecken door d'onnoſelen gevoed.
Ha! Celia, nu ſal de Prince u ontſteelen (veelen
't Verweende ſchoon uw's ſchoon, hoewel u ſal ver-
Het Molenaers gewaedt. 't Geſteel is vaken ſoet,
Mits het vernufts beleyt ons dat verkrijgen doet.
Ari. Val. bin.

Molimpo, en Laura, uyt.

Lau. Waer is Martijn gebleven? *Mol.* In d'elmen ik hem liet,
Waer ick hem klaeghden al mijn quelling en verdriet;
En hy my ſeyden 't geene ick op 't breetſt' verhaelden.
Proſpero uyt.
Daer komt Martijn. *Lau.* Hy is 't, Martijn het ſchijnt ghy faelden
In 't redelijck verſtant, na 't geen Molimp my ſeyt;
Wat

Wat is 't, Melancoly, die in uw herſ'nen leyt, (heyt,
Wat is 't dat u beweeght? *Pro.* 't Ondecken van de waer-
Want ſiende dat Molimpo leeft in droeve naerheyt,
En ick de oorſaeck ben hy u weerliefde derft,
Waerom Molimpos leven duyſent dooden ſterft,
En ick u niet en lief, was 't raetſaem te verklaren.
Lau. Soo kent ghy dat u woorden beuſelingen waren?
Pro. Niet anders als bedrogh, en een beveynſde ſchijn.
Lau. Hoe! kander in de mans ſoo ſnoode valsheyt zijn?
Pro. Nootſaeckelick bedrogh is licht'lick te verſchoonen.
Lau. Waert gy genootdrukt my beveynsde liefd' te toonen.
Pro. Ick lief u, maer niet om in d'Echt te zijn verſaemt.
Lau. Hoe quaemt dat ghy ſoo veer met my in woorden quaemt?
Pro. De woorden woorden zijn, wat anders zijn de werken.
Mol. Hier uyt ſoo meugt gy, Laura, ſijne boerting merken.
Pro. 't Was boerting, Laura. *Lau.* Was 't? oneerlijck was 't gedaen.
Pro. 't Sy eerlijck, of oneerlijck, 'k moet u, Laura, raên
Dat gy Molimpos liefd' met d'uwen wilt vergelden,
't Is nu twee jaeren hy ſijn herte t'uwaerts ſtelden,
En noyt uw liefd' verkreegh: hy is uw liefde waerd':
Wel doet gy ſoo gy met hem echtelick vergaert;
Want ick en lief u niet. *Lau.* Soo magh ick wel beklagen
De trouwe liefd' die ick u lange heb gedragen,
Ondanckbaren, te wreet ghy in u doenten bent. *Pro.bin.*
Mol. Nu hebt ghy, Laura, ſelfs gehoort 't geen hy bekent,
Laet 't u niet quellen, Lief, zijn boerting, en ontrouwe;
En maeckt u, Laura, nu Molimpos echte Vrouwe:
De wreedheyt en ontrouw daer hy u meed' gemoet,
Sal door mijn reyne liefde t'uwaerts zijn verſoet.
Lau. Hoe! waent gy ick ſoo haeſt mijn liefde kan vergeten?
Mol. Vermits gy uwen tijdt ſoo vrucht'loos hebt verſleten.
Lau. Verſleten? 't is wel waer, maer liefde blijft ſtantvaſt.
Mol. Hoe! kunt ghy lieven ſoo gy ſiet ſijn haet in 't laſt?
Lau. Die haete vaecken doet de liefde meer ontſteken.
Mol. Hoe ſoud gy lieven ſoo gy ſijne liefd' ſiet breken?

Lau.

Lau. Vermits men vaecken wil het geen men niet vermag.
Moli. Noyt sulcken paſſi ick in geen'ge vrouwe ſag.
Lau. In vrouwen aldermeeſt, als ſy eens grondig minnen.
Moli. Soo moet gantſch ſijn verblint de loots-vrou heures ſinnen.
Lau. Verblint in ander keur als liefd' eens keurlick kieſt.
Moli. En blijft uw keur noch keur, ſoo gy u keur verlieſt?
Lau. 't Verlieſen breeckt geen keur, want keur kieſt voor 't verwerven.
Mol. Als keur geen keur geniet, moet dan de keur niet ſter-(ven?
La. Neen, want de keur is keur voor men 't verkoren heeft.
Mol. En ſoo 't verkrijgen van de keure hoop'loos leeft?
Lau. Dat 's ongeluck, maer lijckwel blijft de keur in weſen:
Want keur moſt anders uyt verkrijging ſijn gereſen,
't Verkrijgen van de keur geeft keure, hert en ziel,
Doch miſt de keur heur keur, nochtans de keur behiel
Heur eerſte weſen: 't welk ſproot uyt een hertens tochte,
Die onderſcheyt in 't krachtighſt' onſes zielen wrochte,
En ſijnde eens geheyt, 't verwiſſ'len wert belet.
Moli. Waerom?
Lau. Door krachte van de willens keur'ge wet,
Soo dat de keur keur blijft, al wert keur niet verkregen,
Dus kan 't verlieſen van 't verkoren niet bewegen
Te rucken uyt mijn hert die keur daer heeft geprint.
Mol. Wat voordeel, Laura, ſoo Martijn u niet bemint?
Lau. Daerom ſal moog'lijk keur in keure meer verkloeken,
Want ſoo gy d'aert van keur wilt kundig onderſoecken,
Soo ſult gy vinden dat keur heur daer meeſt na ſtelt,
Om krijgen 't gene dat onmoog'lickheyt verſelt:
Dit 's reyne liefdens doent'.
Mol. Ha! grill'ge raſernyen!
Lau. Dus moet men om de liefde veele quelling lyen.
Mol. Die wy ons ſelven doen.
Lau. Neen, 't geen de liefde doet.
Mol. 't Schijnt, Laura, dat gy dan Martijn noch lieven moet.
Lau. Ick lief hem om de keur die liefde op hem leyden.
Mol. En lieft hy niet weerom, ſoo hy u ſelven ſeyden?

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
447 G 5

Lau. Soo blijf ick met myn keur, 't welck hy ken hind'ren
Mo. 'k Bedroef my dat men dese passy in u siet. (niet.
Kan mijn twee-jaer'ge liefd' die ick u heb gedragen,
Het bidden, en 't gesmeeck, de bitterheyt mijns klagen,
De trouw' die ick betoon, de quelling die ick ly,
U niet bewegen, gy de keure aen de zy
Door u medoogen stelt, en wisselt u verkiesen?
Of wilt gy, Laura, dat ick lievende verliese
Het aengename leven mijnes jeugdens tijdt?
En boogen meugt dat gy de oorsaeck daer van zijt?
Hebt deernis, Laura, smoort de wreedheyt uw's gedachten. (ten.
Lau. Ick kan niet minder als uw liefde t'my-waerts ach-
Mo. Lief, maeckt u dan mijn Vrouw, en ik maek my u slaef:
Voogdesse mijnes herts, mijns middelen, mijns haef,
Mijns selven al, en al, meer kunt gy niet begeeren,
Molimpo sal uw, Lief, ontsichlijck stedig eeren,
Als Keur-Vorstinn' mijns ziel, die 't al gebieden heeft
Mijns wesen, eeuwig, en soo lang Molimpo leeft.
Ach! Laura, voelt uw hert gantschelick geen medogen?
Lau. Wy willen vaecken niet 't geen dat wy wel vermogen.
't Geen onverkrijgbaer is daer na streckt onse graegt,
Mo. Kunt gy niet lieven, Laura, die u liefde draegt.
En haten die u haet? *Lau.* Molimpo, geen van beyden:
Soo most de niet geliefde van sijn liefde scheyden,
Ter vaert als d'een bemerckt dat d'ander niet bemint,
Nootsaeck'lick most dan liefde sijn weer-liefdens kindt,
't Welck strydt recht tegens reên, mits weerliefd' werd gebooren
Eerst uyt de liefd'; want na dat liefde heeft verkooren
En liefde smeeckt en vleyt om weer gelieft te zijn,
Lijd liefde voor 't verkrijgen veel geknaeg en pijn,
Doch mist in 't eynd weerliefd', kan liefd' allengskens breken,
Maer niet dat liefde tracht door 't haten hem te wreken,
Al liefd' Martijn my niet daerom hy my niet haet.
Mo. 'k Sie, Laura, dat u reden boven passy gaet.

Doch

Doch als gy wel bedenckt dat hy u liefd betoonden
Beveynſdelijck, en hy u trouwe liefde loonden
Met tuyling en geboert, knackt dat u liefde niet?
Lau. Ach! ja, maer niet dat daerom liefde gants vervlier,
't Alwercken van de tijdt kan liefde wel verdryven,
Maer in de lievers hert moet noch een vonxken blyven,
't Welk vaeken licht ontſteeckt aen g'heugeniſſens vyer,
En blaeckert ſoo in 't hert, met ſulcken vreemt getier,
Dat dickwils 't arme hert ſijn onluck moet beklagen,
En oorſaekt dat men ſchaers de twede liefd kan dragen:
Dus is 't uw ongeluck gy t'mywaerts liefde ſtelt.
Mo. Dees arme boeſem, Laura, was twee Iaer verſelt
Ontſteken, en gevlamt, hoe ſou die nu verdoven?
Al waer 't ſchoon dat Molimpo gantſch'lick waer verſchoven,
Verfoeyt, veracht, en heel afkeerelick ontſeyt,
Daerom de liefde t'uwaerts nimmer van my ſcheyt,
Maer in mijn paſſy ſal ick ſteets in knaging leven.
Lau. Soo b'hoort gy dan oock my mijn paſſy te vergeven,
En oord'len na u ſelfs. Molimpo, al waer 't dat
Ick u mijn liefde gun, die Martijn eerſt'lick had,
't Is twijffelachtig of 't myn Vader ſou behagen.
Mo. Die ſorge laet op my, ick ſal 't hem ſelven vragen,
Soo gy vermurwt uw hert en mijne quel medoogt.
Lau. De tijdt veel werken kan, waer op vertrouwen moogt:
Ick danck u voor uw liefd, beveelt het aen de tijdt.
Mo. En d'Hemel, lieve Laura, gy verſekert ſijt,
Dat ick geduldelick tijdts wercking wil verwachten.
't Is tijdt, ick gae, vermidts wy van het Hof nu brachten
Nieu kooren, en het water is naeſt aen de vloedt,
Waerom ick noodig op de molen weſen moet.
Lau. Verhaelt Martijn in 't minſt niet wat ick u nu ſeyden,
En ſoo mijn Vader vraegt waer ick dus lang verbeyden,
Segt hem dat ick de roſelaer gants heb gewiedt,
Ick ga door 't elmen-boſch, op dat my niemand ſiet.
Mo. En ſonder, Laura, dat ick deſe lippen raecke?
Ha? Laura, dat gy wiſt wat Nectarlijcke ſmake

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
447 G 5

Ick uyt die lieve vochte in mijn herte ſtuer,
'k G'loof gy my geven ſoud tien duyſent alle uer.
Vaert wel mijn Lief.
Lau. Vaert wel, vaert wel, Molimpo, trouwe
In ſpijte van Martijn, ſoo maeck ick my uw vrouwe.
Beboert hy mijne liefd, en toont hy 't my in 't laeſt;
De vrouwen in 't gemeen verwiſ'len ook wel haeſt. *bin.*

VYFDE BEDRYF.

De Koning, Celia, Theodora, uyt.

Kon. HEt ſuyverlijcke licht uws herten-ſtelers-oogen
Heeft ſoo de ziel'ge kracht mijns weſens opgetogen,
Dat nu mijn hert voor d'Hertoginnens Autaer knielt,
Een Koning voor u buyght, doch, lacy! al geviel't
Dat al de Heem'lens goôn, voor uwe ſchoonheyt bogen,
Noch krachtiger gewelt uw tergingen vermogen.
Ha! Celia, gy terght dat ick mijn Kroon verſweer,
En deſe Scepter-ſweyer in uw ſlaef verkeer,
Verkeer en gantſch vervreemt, ja nietigh al mijn Hoogheyt,
Om g'nieten 't lief gegluur, 't welk in uw lieve oog leyt.
Rabraeckſter mijnes herts, 't ſy mijn lucks-ſterre von
Dat ick door ſlaverny uw trouwe weerliefd won,
Gelooft uw Koning ſou dan terten alle volcken,
Mits ſijne glory waer geſteygert door de wolcken.
In Echt ick u verſoeck, 'k maeck u mijn Koningin,
De Graef is u ontruckt, ſet Proſpro uyt uw ſin,
Mijn Kroon, en Rijck, is uw ſoo gy u maeckt mijn Vrouwe,
En by den Hemel ſweer ick u mijn woort te houwen,
'k Verwacht 't een-ziel'ge woort, een luck-de-lucken-ja,
Op dat ick deſe ziel met glory over-la,
Laet uw medogings gunſt nu uwen Koning peyen.
Cel. Uw Majeſteyt ſou licht een ſlecht vernuft verleyen.
Door quackelooſe waen, helaes! mijn Heer, ick ken
De laegheyt mijnes ſtaet, dees eer 'k onwaerdigh ben.
Ver-

Vermindering uws ſtaet behoor ick niet te willen,
Doch om ten deele uwe paſſie te ſtillen,
En ſoo uw Majeſteyt nu ſpreeckt gelijck hy 't meent,
Ootmoedelijck verſoeck, mijn gratie verleent
Dat uw voornemen magh verwittight ſijn mijn Vader;
Want in dierg'lijck geluck en iſſer niemant nader
Om hand'len, en voor my mijn glorys bralling rijſt
De Heem'len door, mits d'eer, die, Heer, gy my bewijſt.

Pagie, uyt.

Geſalfde Majeſteyt, ſoo terſtont komt'er tijding,
De Princes van Vranckrijck die is gelant.

Kon. Verblyding,
uytnemende goet nieuws, ſy is de Princens Vrouw,
Hier meed' is 't al geſtilt. Vergeet gy nu de rouw,
De liefde tot de Graef, en maeckt u Koninginne.

Cel. Is, Heer, de Grave doot? ick ſtel hem uyt mijn ſinne,
De doode door de levend moet vergeten ſijn.

Kon. Soo ſtilt ghy Hertogin de bitterheyt mijns pijn,
De vinn'ge tijdt, helaes! dwingt dat wy ſcheyden moeten,
De naeſte by-een-komſt ſal 't wederom verſoeten:
Om g'moeten de Princes van Vranckrijck in mijn Hof,
Is 't noodigh ick vertreck, Mevrou, met uw verlof,
En draegh uw beelt met my in heug'lijcke gedachten.

Koning binnen.

Cel. Mijn danckbaerheyt die magh uw Majeſteyt verwachten.

The. Doch weer-liefd miſſen ſal hoe ſeer gy uw verblijdt.

Cel. Ha! Theodoor, wat wonders brengt 't beloop des tijdt!

The. Mijn herte trilt, Mevrouw, ick ſie des Konings neyging.

Cel. 'k Schrick als ick wel bedenck 't onluck mijns ſterrens dreyging.

The. Mits Proſpero geheel uw lieve hert beſit.

Cel. Dies ſijne Majeſteyt niet treffen ſal ſijn wit.

The. Waerom, Mevrouwe, kunt gy dan ſijn liefde voeden?

Cel. Om dat hy in mijn hert geen afkeer ſou vermoeden.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
447 G 5

Maer eerder sal de Nijl en Tyber sijn verdroogt
Voor hy genieten sal waer minnens graegt na oogt.
Geen Prins der Princen, noch geen Keyser al der kroo-
nen,
Kan doen dat ick mijn Graef ontrouheyt kan betoonen.

De Prins Aristippus , Grave Prospero, beyde in Molenaers kleeding, en de Prins dragende een sack met meel , uyt.

Pro. Pasquael weest niet bevreest, ick sal u by heur leyden.
Ari. Van dese sware Sack verlang ick haest te scheyden.
Cel. Wien daer? *Theod.* De Molenaers.
Cel. Was 't tijdt om u te sien ?
Pro. Me-Vrou, komt niet so na by dees bemeelde liên ,
Cel. En komt gy nu verselt? *Pro.* Ick kost het niet beletten.
Cel. Omhels ick u dan niet?
Pro. Veynst. de Sack moet men setten
Op d'ander, vat Pasquael.
Ari. Segt heur nu wien ick ben.
Pro. Kan ick 't heur seggen soo ick selven u niet ken ?
Ari. Segt dat ick ben de Prins.
Pro. De Prins! ick sal 't heur seggen ,
Vertrout u voort op my, ick weet het te beleggen;
Maer blyft aen dese zijd g'lijck of gy my niet saegt ,
Want als de Hertogin my iets in 't heym'lijck vraegt ,
Soo heb ick 't antwoort reed'.
Ari. 't En sal u niet berouwen.
Pro. Wel nu ick ga, gy meugt op my u wel vertrouwen.
Me-vrou, ons Laura send Me-vrouwe dit geblomt.
Ce. Waerom mijn hert, is 't dat gy nu verselschapt komt?
't Belet de vryheyt die de liefde sou genieten.
Pro. Besiet wel wien het is, maer sonder te verschieten.
Cel. 't Is Aristip, de Prins, soo 't oog my niet bedriegt.
Pro. Hy is 't , en dus de Prins in slaep moet sijn gewiegt.
Cel. Wat is 't dat u beweegt u in gevaer te stellen ?
Pro. Ick ken u op het breest' de oorsaeck niet vertellen,
Hy sulcx aen my versocht : quam by de Molen recht
My in 't gemoet, maer nam my voor de Mool'naers
knecht.

Versellende met my in dese Mool'naers kleeden,
My biddend' dat ick hem bedecktelick sou leden
In 't Hof, om u te sien. Segt hem nu dat gy zijt
Noch in uw oude haet, en hy sijn tijdt verslijt
Gants vruchteloos, in hoop uw liefde te verwerven:
En minder, mits hy deed' uw lieve Grave sterven:
En voegt daer by al 't geen de tijdt mebrengen sal.

Cel. 't Sal soo geschiên mijn hert: ick moet u seggen al
Het geen my is gemoet sins dat wy t'samen waren.
De Koning met my tracht in echte te vergaren,
Hy is gepassioneert.

Pro. 'k Verschrick door 't geen ick hoor.

Cel. Maer, Lief, eer ick om hem mijn lieve Graef verloor,
De Sonne eerder sal sijn Hemels licht verduy'stren,
Voor Celia na dese minne-gril sou luyst'ren.

Pro. Ha! waerd'ste Hertogin. *Cel.* Veel meerder luck ik acht
In uw gewelt te sijn, als in des Konings macht.

Pro. 'k Verwachten minder niet.

Cel. En sal de Prins my spreken?

Pro. Daerom is 't dat hy komt.

Ari. Van vreugde nu uyt-breken
De oogens-tranens-tochten, hoe mijn hert verheugt!

Pro. Pasquael het is geklaert, nu by heur komen meugt.
Hier blijckt mijn hertens trouw.

Ari. Martijn, ick heb 't bevonden,
En eeuwig blijf ick door uw trouwigheyt verbonden.
Ha! Celia, gy siet wat reyne liefd' vermag.

Cel. Fy Prins, gy quetst mijn eere, soo u yemand sagh,
Ick die in eenigheyt, en treurig slijt mijn leven,
Mits uw moordadigheyd'. 't Schijnt al mijn leden beven,
Tyran, als ick beoog' u die de oorsaeck sijt
Ick in gequijn, en druck, verniel mijn Lentens tijdt:
't Was Nero-Prins genoeg dat gy de Graef ombrachte,
En wilt noch na mijn eer en faems verliesing trachten,
En dus bedeckt'lick komt in wissl'ing uw's habijt,
Fy! Prince, in uw herte gy een Tyger zijt.
Baldadigen, gy wreede, Monster deses aerde,

Ick ſweer u, Prince, dat ick u niet achte waerde
Beooging mijns geſichts, ha! wercker mijnes ſmert!
Want ghy de wurger waert mijns Graefs onſchuld'ge hert,
De wreedheyt uw's gemoets u wercken wel bewijſen.
Ari. Meent gy door u geklagh u Grave te verrijſen?
Gy ſiet hem nimmer weer, 't is buyten alle waen.
Cel. Ha Prins! ik ſie de Graef noch voor mijn oogen ſtaen,
Sijn beelt bleef in mijn hert, en ſal daer oock in blijven.
Ari. Verſufte ſinnen doen u vruchtelooſigh ſtrijven
Nae 't geen onmoog'lijck is, die hooge u ontvloogh.
Cel. Ick ſweer u dat ick heb de Grave in mijn oogh,
Gelijck hy in mijn hert oock eeuwigh ſal volherden.
Ari. 't Schijnt uw verwoeſte geeſts voorbeelding gantſch verwerden
In yd'le dut, geen vreught gy uyt dees grille treckt.
Cel. Hoe ick hem meer beſicht, hoe liefd's vyer meer ontſteckt,
Ick ſegh u dat ick heb mijn Graef in mijn geſichte.
Ari. Neen, Celia, geloof 't, 't is een bedriegelijck lichte,
't Welck ſchijmrigh wiſpeltuert in u verkracht gemoed.
Cel. Ik ſie de Graef, ik ſweer 't, waer Celiaes hert op voed.
Ari. Ghy ſiet hem die verdwijnt in 't vinn'ge vyer uw's wreedheyt.
Ce. Ik ſie hem in wiens hert geen reden noch beſcheed leyt.
Ari. Gy ſiet hem die in d'aſch uw' afkeer gantſch verſmoor-
Cel. En ick ſie den Tyran die Proſpero vermoorden. (den.
Ari. Ghy ſiet hem die niet ſiet als 't geen hy in u ſiet.
Cel. Soo ſiet ghy, laes! een kluys, een riff vol ſwaer verdriet.
Ari. 'k Sie ſchoonheyts ware beelt, en d'oorſprong mijnes klagen.
Cel. En ick ſie nickters-born, hels-tochte mijnes knagen.
Ar. Hoe kan ſoo wreeden woort ſijn op ſoo ſchoonen lipp?
Cel. Vermits ick, lacy! ſie de tyran Ariſtipp.
Prof. Mevrou dit 's wat te trots, want ſulke bitt're woorden
Hy noyt en heeft verwacht: Mevrouwe, gy behoorden
Te lieven die u liefd'. *Cel.* Hoe! dat niet weſen kan,

Te lieven hem, en noch in byſijn mijnes man?
Ari. Gaet haelt hem uyt ſijn graf.
Cel. Ghy ſpreeckt gantſch buyten reden:
En of mijn Lief maer heeft verandert ſijne kleeden
(Ick ſpreecke duyſterlijck,) van Hoffelijcke pracht
In een beſtoven py, ſou daerom mijn gedacht
En liefde tot mijn Lief, of neyginge vermind'ren?
Neen, Prince, dat en kan mijn liefde niet verhind'ren.
Ari. 't Schijnt, Celia, gy raeſt.
Prof. Paſquael, ick ſie geen raet,
Als dat ghy d'Hertoginne t'eenemael verlaet:
Heur afkeer is te bitter om heur liefd' te winnen.
Ari. 't Is pijnlijck te ontſlaen het geen wy eens beminnen.

Leridano, Meeſter-molenaer, uyt.

Ler. Ootmoedelijck, Mevrou, ick aen u voeten buygh.
Cel.'k Heb van uw dienſtbaerheyt volkomentlijk getuygh,
't Is lang verleden 't ſedert dat wy u hier ſagen.
Ler. Met reden magh Mevrouw over mijn ſloſheyt klagen,
Doch g'lijck het voorjaer brengt ſteets veel bekommer
En dat ick op de molen veel beſlommer vin, (in,
Verſoeck ick mijn verſchoon.
Cel. Hoe tieren doch de hoven?
Ler. Uytnemend' wel: Mevrouw ſou qualijck kunnen g'looven
Hoe Lent gevordert is, de telgen botten uyt,
De ſwang're tijdens boeſem ſijne graeght' ontſluyt,
En boven d'aerde dringt de lang-verborgen yver;
En g'lijck de milde Son als Vooght-heer en an-drijver
Ons daegh'lijcks meer en meer verheugelijck genaeckt,
Dus yder zieltjen uyt ſijn mull'ge kluyskens g'raeckt:
d'Amandel, en de kers uytbrallen hunne bloeyſel,
d'Aelbeſy ſet, en d'aerdbay is in groeyſel,
De tijdpeer, kannewiel, boſchpeer, en keyſerin,
De langhals, bargemot, ick alles cierlijck vin,
De vijgeboom, kaſteng, 't is alles in hun tieren,
Het ſchrill'ge pluymgediert verheug'lijck tierelieren.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
447 G 5

Ick bid, Mevrouwe, komt eens ſien het lieve groen,
En eerder, mits wy hebben daer Mevrouw van doen,
Op dat ons ſtaet daer door te hooger ſy gereſen.
Cel. Wat is 'er iets waer in ick nutbaer u kan weſen?
Leri. Mijn Dochter huwt.
Cel. Met wien verſaemt ſy in de Echt?
Leri. Molimpo met heur trout.
Cel. Wien is dat? *Ler.* 't Is mijn knecht,
Die na twee jaren anders niemant en beſinden.
Cel. Ick, Leridano, wil my op de Bruyloft vinden:
'k Wenſch Laura veel geluck, en morgen ſy my ſiet.
Wil Theodora meed'? *Theo.* Veel eere my geſchiet.
Prof. 'k Wenſch Meeſter u geluck.
Cel. Wat is hy? *Ler.* Een mijns knechten.
Cel. Van waer is hy?
Leri. Van Belvedeer, en een oprechten,
En trouwen knaep, op wien ik daeg'lijks veel vertouw'.
Cel. Siet dat gy ſoo volhert.
Prof. Uyt liefde tot Mevrouw'.
Leri. Martijn is al het meel gelevert? *Pro.* Dees twee ſacken.
Leri. Gaet draegt die binnen, om te ſtorten in de backen.
Pro. Wel Meeſter. *Cel.* Hy is will'g in 't geen gy hem gebiet.
Leri. Onwill'ge Boden dienen op de molen niet.
Op morgen ſal ick dan Mevrouwe daer verbeyden.
Cel. Verſeeckert u van 't geen ick u goetwillig ſeyden:
En groet my Laura ſeer. *Ler.* Mevrouw, het ſal geſchiên.
Wat nedrigheyt wy vaek in groote vrouwen ſien. *alle bin.*

De Princes van Vranckrijck, Albert haer Dienaer, uyt.

Alb. Princeſſe hoe behaegt u doch dit Spaens geweſte?
Prin. 't Moet my genoegen wel, en achten 't voor het beſte,
Nu ick het Franſche Rijck gewilliglijck verlaet.
Alb. Mevrouwe, veel men doet om d'Echtelijcke Staet.
Prin. Dies moet men elck geweſt ons Vaderlande achten,
Doch Vranckrijcks lieve liefd' ſpeelt ſteets in mijn gedachten,
Het Vaderland natuur, hert, en ons neyging treckt.

Alberto, 't geen my tot verwondering verwreckt,
Is, dat ons niemant van het Hof tot noch gemoeten,
Om in des Konings naem mijn komste te begroeten:
Want 't is 't gewoon gebruyck.
Alb. Neemt daer in geen verdriet,
Uw Hoogheyt quam ter zee, de Princen wisten niet
De ure uw's vertreck, dus komt gy hun verrassen.
Prin. Nochtans behoort men op mijn landing wel te passen:
Sulcks een Princes verwacht.

De Koning, en Rufino, uyt.

Alb. Hier komt sijn Majesteyt.
Kon. De glory onses luck heur vleugelen uyt-spreyt
Met schaterende vreugd', Mevrouw is wel gekomen.
Had ick geweten dat uw reys was voor-genomen
Ter zee, de Prince waer te lande niet gegaen.
Prin. Ick danck uw Majesteyt, het is om 't best gedaen.
Sijn Majesteyt, mijn Vader, laet u door my seggen,
Hy wisselick verhoopt dit Huw'lick sal beleggen
Verknochte banden tusschen dese Rijcken beyd'.
Kon. 't Is Hemelsche voorsicht die 't luckelick beleyt:
Duyst-werven welkom sijt, vervult is onse winse,
Met dees omhelsing geef ick u mijn Soon, de Prince,
Op de Frontieren hy uw's komste hooren moet,
En ongetwijffelt hy sich vaerdig herwaerts spoet.
Prin. Het is my leed de Prins dees moeyten heeft genomen.
Kon. Ick acht hy binnen twee, drie dagen hier sal komen,
De Posten loopen steets. Wat ruyssing hoor ick daer?
Ruf. 't Sijn d'Hertoginnens Dienaers, mits de Molenaer
Sijn Dochter heden trout.
Kon. Soo is daer oock Mevrouwe.
Sou hier geen plaetse sijn om ons een wijl t'onthouwen?
Mevrouwe de Princes seer moey'lijck komt gereyst.
Ruf. 't Is dat niet Heer, het geen uw Majesteyt nu peyst,
't Huys is seer wel versien.
Kon. Ick sal u derwaerts leden:
Princesse, noot breeckt wet, ick bid u weest te vreden

Met huysmanlijcke doent', voeght u wat na den tijdt.
Prin. 't Hof maeckt u Majesteyt, 't sy oock waer dat gy sijt.
Beyde binnen.
Ruf. Is 't moog'lijck dat de Koning hier sal willen blijven?
Wat doet de liefde oock al wulpsigheyt bedrijven?
Alleenlijck om genieten Celiaes gesicht,
Wat dertelheyden werckt het blinde Minnewicht? *bin.*

De Prins Aristippus, en de Grave Prospero, beyde in Molenaers kleedingh, uyt.

Ari. Martijn, 't is tijt, wy gaen.
Pro. Waerom? *Ari.* Ick hoorden seggen,
Hoe dat sijn Majesteyt komt, en sijn wegh sal leggen
By ons huys, en verselt met Mevrouw de Princes.
Pros. Van Vranckrijck? 't is noch vroegh. *Ari.* 't Is ses:
De Sonne klimt, en d'hetten sal hun overvallen.

Rufino, uyt.

Ha! Molenaers, waer is de Hertogin? *Pros.* Met alle
Heur treyn sy dus terstont d'olijve-kamp door-reedt.
Ruf. Ick danck u beyde voor 't beleefdelick bescheet.
Ari. Ha! dat 's Rufijn, doch wien kent my in dese kleeren?
Pro. 't Schijnt dat de Koning wil ons Bruyloft ook vereerẽ.
Ari. Nu sal ick de Princes van Vranckrijck heym'lijck sien,
Doch 't Huwelijck met my sal nimmermeer geschiên.
Pros. Daer komt de Hertogin. *Ari.* En Leridano beyden.

Celia, en Leridano, uyt.

Cel. Wien was soo onbedocht hy hier vreemt volk in leydẽ?
Ler. Mevrowe, 't sijn mijn Knechts.
Cel. Martijn! ho, ho, sijt gy 't?
Noch met Pasquael verselt? *Pros.* Mevrouwe, al de tijt,
Sins ick hem op de Molen in ons dienste haelden,
Hy steets my al sijn grillen vaecken overmaelden.
Cel. Wat Mool'naer is de liefd'?
Ari. Maer al te herden deel,
Want nimmer werd het koren door het malen meel,
't Graen

't Graen op de Nieste veel te wreedelijcke droogden.
Cel. 't Was onbedachtelick gy 't noch te malen poogden,
Verandert vry van greyn, want nimmer uwen steen,
Pasquael, doch machtigh is om malen 't kooren kleen:
Want daeg'lijcks meer verhart door 't vyer des Sonnens hetten,
Dies neemt mijn raet, en wilt het uyt u sinnen setten.
Ari. Mevrouw, ick malen sal soo lang de molen blijft
Noch gaende, door 't gesicht 't geen uyt dees boesem drijft.
Cel. Wel maelt, en maelt gesteets: doch blijven sult versteke̅,
Want nimmer sal het kooren door uw maling breken.
De Koning komt.

De Koning, en de Princes, uyt.

Kon. Mevrouwe luckelick gemoet.
Cel. Uw handen kus ick, Heer. Mevrouw ick val te voet:
Ons Spangien gy verciert met u verweende schoonheyt,
Vermits naturens kunst in uwe schoon ten toon leyt:
Luck ick Mevrouwe wensch, met onsen Prins en Heer
In d'Echtelijcke staet. *Prin.* Ick danck Mevrouwe seer,
Door uwe liefdens wensch doet gy mijn wil verwrecke̅,
En neyging om tot uw mijn gunsten te verstrecken.
Kon. Mevrouw quam hier ter feest, en quamen daerom hier.
Cel. Neen, 't is uw Majesteyts sijn ingeboor'n manier,
Dus steets sijn onderdanen gunst'lijck te vereeren.
Ari. De schoonheyt des Princes doet my van Celia keeren,
Wech dulle raserny, stelt heur uyt uw gedacht,
Te meerder ghy heur liefd', te minder sy uw acht.
Cel. Nu, Leridaen, 't is tijdt, de Bruyd'gom gaet ter kerken,
De g'huwde kunnen hier uyt luckelijck bemercken
Huns starren gunst. *Ler.* Ick ga. *Cel.* En ick u oock versel,
Uw Majesteyt verlof my geeft, op dat ick stel
Bequame order. *Kon.* Gaet, wy sullen u vertoeven.

Celia, Leridano, binnen.

Ari. De vreugde vaecken volgt na lang en naer bedroeven,
'k Heb Celia gantsch vruchteloos ernstlijck bemint,

De

De schoonheyt des Princes die liefd' nu overwindt,
't Is tijdt ick openbaer 't geen tijdts-noot heeft verswe-
gen.
Princesse, d'Hemel gun u sijnen milden segen,
In d'Echt die werd betracht, al heeft de Prins geswerft
In narelijck geknaeg, waer door gy hebt gederft
Sijn bysijn, 't luck nu schickt dat alles sal vervullen,
Mevrouwe, en de Prins in d'echt versamen sullen,
't Beloop van tijdens tijdt verstaet doch geene mensch.
Prin. Ick danck u danck'lick voor uw gunstelicke wensch

Celia, Leridano, Molimpo, en Laura, de Grave Prospero, singende op de VVijse: Phœbus die is lang over zee.

Nu gy Moolenaers maelt gelijck,
Al het Kooren is te molen,
Yder vind' nu sijns gelijck,
Liefd' is soetst als 't is gestolen,
Yder krijgt daer hy na socht,
't Is de liefde die 't heeft gewrocht,
't Geen niemant heeft bedocht.

Kon. Vreughdig sijn de Mool'naers huyden,
Mits dat yder 't sijne vindt.
Leridaen sijn 't nu twee Bruyden?
Die gy echtelijck t'samen bindt.
Leri. Heer, dees waren lang verbonden,
En vermits uw Majesteyt
Heden sich hier heeft gevonden,
Hebben 't dese twee beleyt,
Dat sy nu te samen paren,
Die soo lang verscheyden waren.
Kon. Waer vertoeft de Hertogin?
Cel. Heer, hier siet gy wat de min,
En de reyne liefd kan wercken.
Kon. Hemel, wat ick hier bevin.
Pros. Meerder moogt gy hier bemercken.
Cel. 't Is de Grave die gy siet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
447 G 5

Ari. En de Prins en saegt gy niet.
Kon. Grave, Prince, Hertoginne:
Niemant van u drien bekent?
Pros. Door gedult ick overwinne,
't Naere quynen mijns ellent.
Al het geen de tijde wrochte,
Prince, Prinslijck nu vergeeft,
Nu ick vinde 't geen ick sochte
Heeft uw Hoogheyt omgesweeft.
Ari. Want men siet 's Hemels besluyt,
Yeder heeft sijn Echte-Bruyt.
Kon. Nimmer ick, helacy! dochte
Dat de Grave had geleeft,
't Schijnt de Liefde u verknochte,
En u t'saem gevoeget heeft.
Vaeck de mensche elders mickt,
Als 't den Hemel heeft geschickt.
Cel. Wilt mijn Heere dan genoegen,
d'Hertogin de Grave trout.
Kon. d'Hemel heeft het willen voegen.
Ari. Vader my verschuldigt houdt.
Al de warring mijnes sinnen
Sproot uyt een verwoest beminnen.
Kon. Hier gy nu uw Vrouwe hebt.
Ari. Meerder kan mijn luck niet wenschen;
Mits nu al mijn knaging' ebt.
Dommig dwalen vaeck de menschen,
Maer 't geschickte moet geschiên,
Soo een yder nu mag sien.
Cel. Prince, wilt my dan verschoonen,
Dat ick in mijn hert niet von
Liefde, om uw liefde te loonen:
's Graven liefd' my overwon.
Ick vergeet al mijn verdrieten,
Nu ick mag de Graef genieten.
Ari. 'k Wensch u beyde luck en vreugde,
Al uw' doenten ick vergeet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
447 G 5

'T Was de paſſi onſes jeughde
Die nu ſijne dooling weet,
Niemant tot beken kan g'raken,
Voor ſy uyt hun droom ontwaecken.

Prin. Nu Princeſſe is geboren
D'ure uwes heyl'ge Echt,
Ick uw. *Ari.* En gy my. *Kon.* Verkoren
Door den Hemel, die 't al recht:
Vaecken ſiet men dat hy voeghden,
Yders hopen wel genoeghden.

Proſp. Laura, ſtaeckt nu u verwonder,
't Was de Graef, en niet Martijn,
U bedroogh de Mool'naers ſchijn:
Want daer was een Grave onder.
G'lijckt de Prins niet heeft geweten
Als hy gaf Martijn ſijn keten.

Ari. Geeftſe nu aen Laura weer.
Cel. En ick ſchenck heur deſe moolen.
Lau. 'k Danck mijn Vrouwe en mijn Heer.
Kon. Hier ondeckt nu al 't verholen.
Dringt uyt verburgen vreugt, het luck ons nu toe-valt.
Ari. In d'hooghſte glory, nu triumph ons heyle bralt.
Cel. De ſwang're tijdt wou nu ſijn heymnis openbaren.
Prin. Vernoegend' herten die ſoo lang' in knaging waren
Lerid. Het quellende verdriet geluckelijck nu end.
Proſp. U Majeſteyt verkrijght de wenſche ſijns begeeren.
Alb. Verhoopt geluck den Hemel aen u allen ſend.
Ruſi. Des Hemels ſorge wy door dees toe-vallen leeren.
Mol. En wy verbonden blijven aen u Majeſteyt.
Lau. En tot uw dienſten blijven beyde wy bereyt.
Kon. Nu Leridano leyt de Bruydegom ter Kercke:
(Des hemels ſchicking blijckt door ſijn verholen wercken:)
En ick leyd deſe vier, en danck hem voor ſijn gaef.
Pro. Hier eyndight 't blijde Spel van d'Hertogin en Graef.

E Y N D E.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
447 G 5

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
447 G 5

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
447 G 5